

DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA MAŁOPOLSKIEGO

Kraków, dnia 21 listopada 2016 r.

Poz. 6588

UCHWAŁA NR XX/161/16 RADY GMINY PLEŚNA

z dnia 27 października 2016 roku

w sprawie zmiany uchwały Nr XV/103/2016 Rady Gminy Pleśna z dnia 11 marca 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2016 r. poz. 446) w związku z art. 8 ust. 1 i art. 11 ust. 5 pkt 1 ustawy z dnia 9 października 2015 r. o rewitalizacji (Dz. U. z 2015 r. poz. 1777), Rada Gminy Pleśna uchwala, co następuje:

§ 1. 1. W uchwale Nr XV/103/2016 Rady Gminy Pleśna z dnia 11 marca 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Dz. U. Woj. Małop. poz. 1856 z dnia 18.03.2016 r.) załącznik Nr 2 otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 1 do niniejszej uchwały.

2. W uchwale Nr XV/103/2016 Rady Gminy Pleśna z dnia 11 marca 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Dz. U. Woj. Małop. poz. 1856 z dnia 18.03.2016 r.) załącznik Nr 6 otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 2 do niniejszej uchwały.

3. W uchwale Nr XV/103/2016 Rady Gminy Pleśna z dnia 11 marca 2016 roku w sprawie wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji (Dz. U. Woj. Małop. poz. 1856 z dnia 18.03.2016 r.) załącznik Nr 7 otrzymuje brzmienie jak w załączniku Nr 3 do niniejszej uchwały.

§ 3. Wykonanie uchwały powierza się Wójtowi Gminy Pleśna.

§ 4. Uchwała wchodzi w życie po upływie 14 dni od ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Małopolskiego.

Przewodniczący Rady
Janusz Jarzab

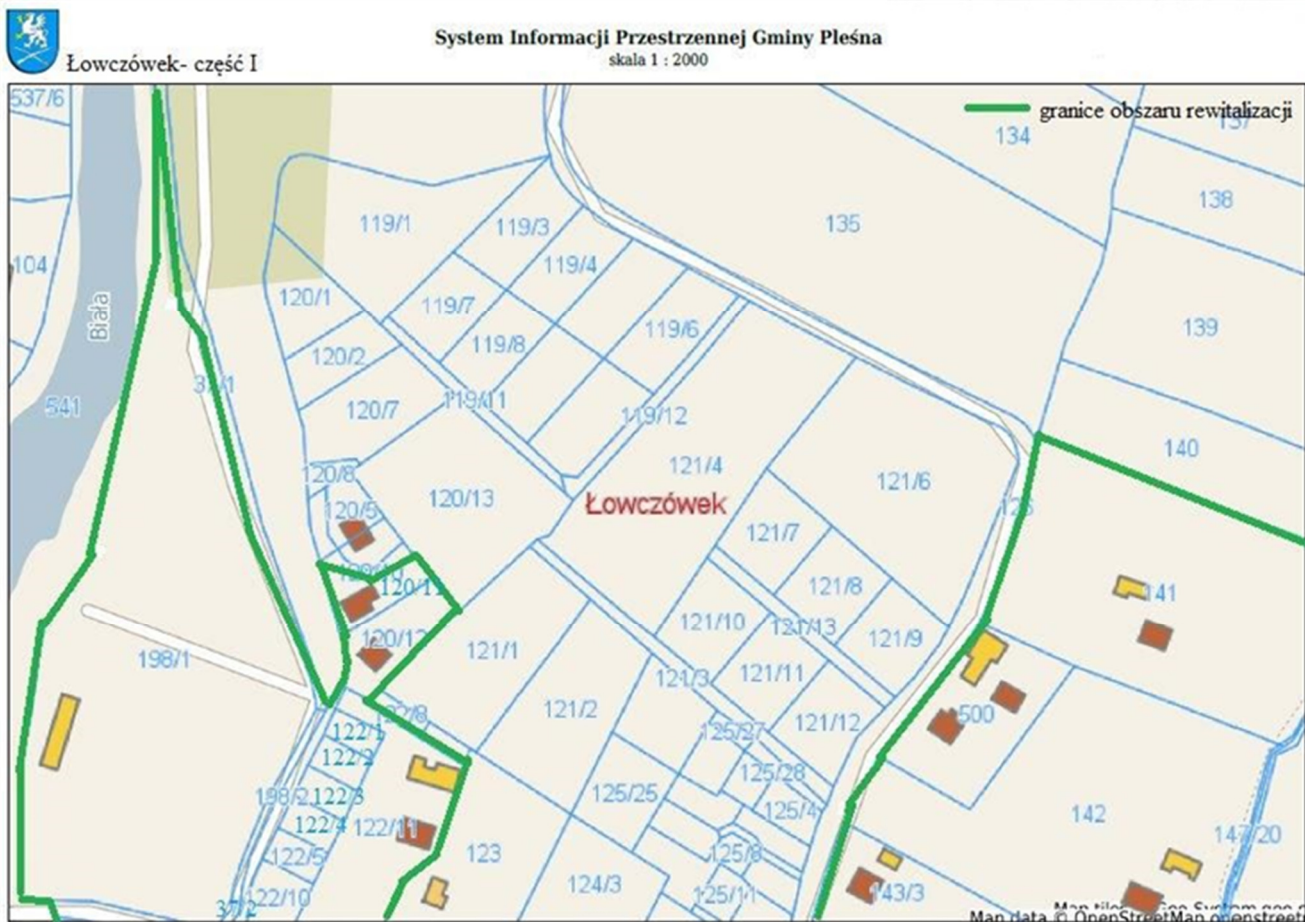
Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XX/161/16
Rady Gminy Pleśna
z dnia 27 października 2016 r.

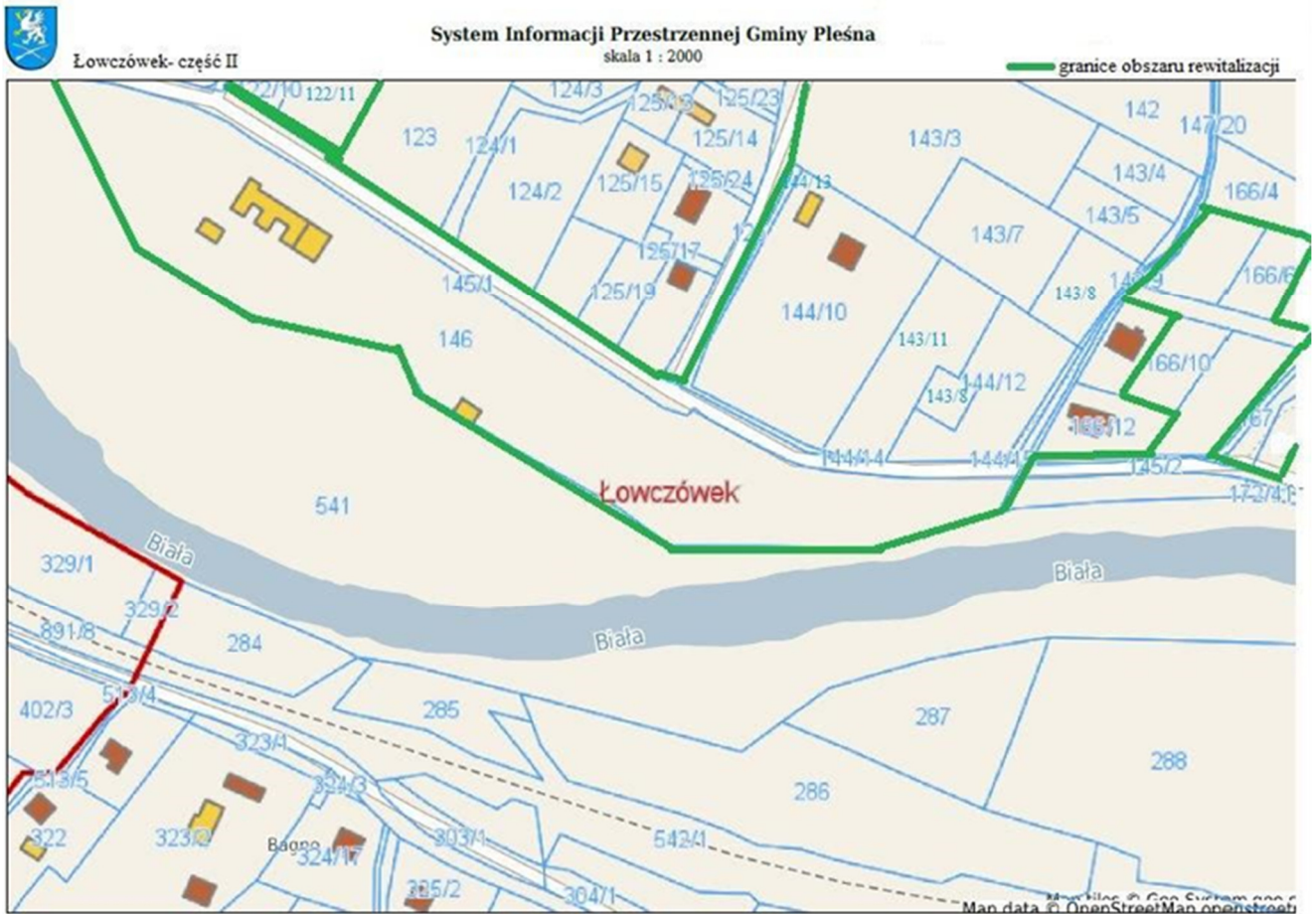

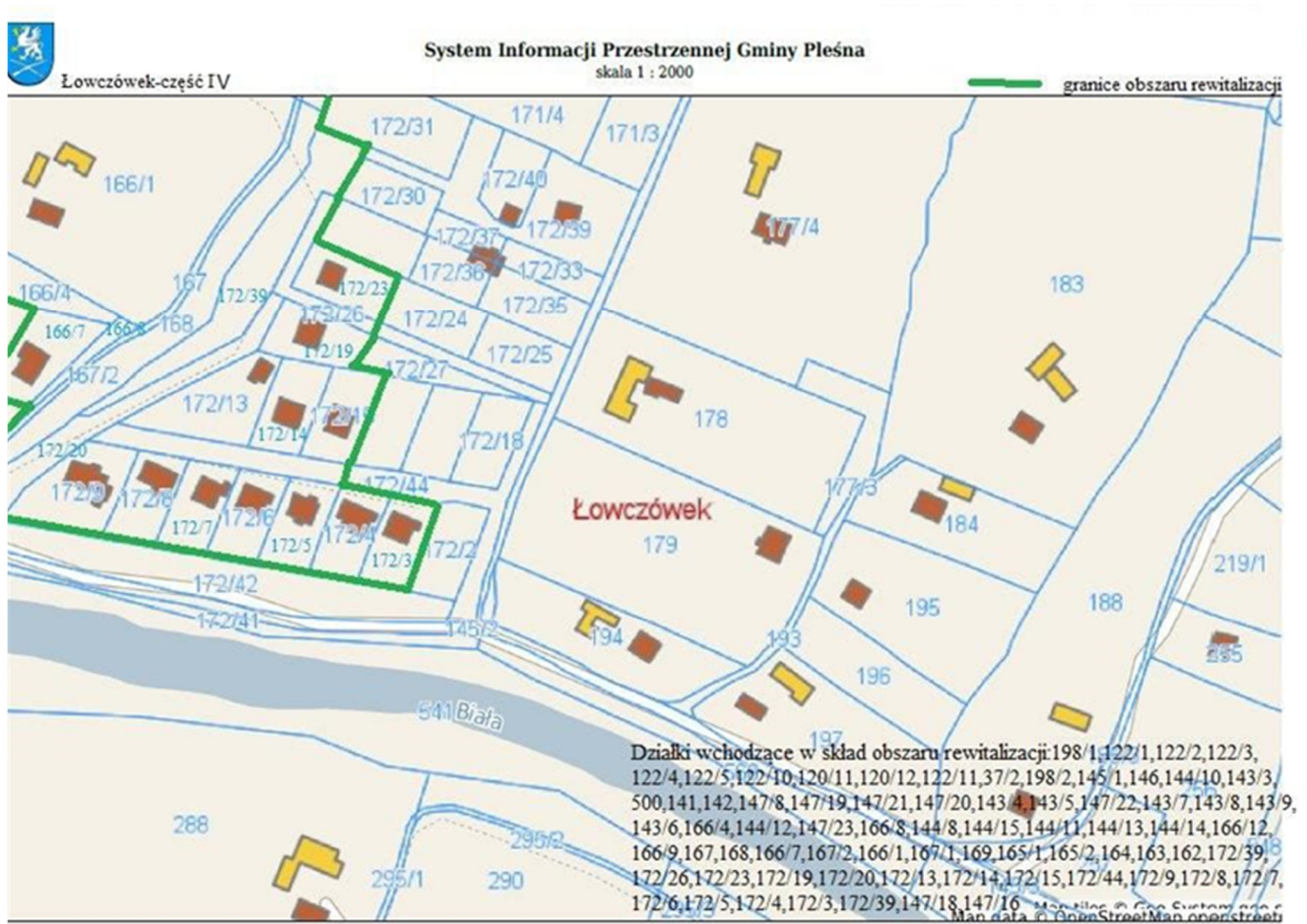
Przewodniczący Rady
Janusz Jarzab

Załącznik Nr 2
do Uchwały Nr XX/161/16
Rady Gminy Pleśna
z dnia 27 października 2016 r.

Przewodniczący Rady
Janusz Jarzab

**Załącznik nr 3
do Uchwały nr XX/161/16
Rady Gminy Pleśna
z dnia 27 października 2016 roku**

***Diagnoza zjawisk społeczno-ekonomiczno-
przestrzennych Gminy Pleśna wraz ze wskazaniem
obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji***

(Diagnoza służąca wyznaczeniu obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gminy Pleśna)

**Pleśna, wrzesień 2016 roku
(aktualizacja)**

SPIS TREŚCI

1. Wstęp	5
2. Charakterystyka gminy w aspektach społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i technicznym	6
2.1. Zjawiska społeczne	7
2.2. Zjawiska gospodarcze	14
2.3. Zjawiska środowiskowe	15
2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne	16
2.5. Zjawiska techniczne	17
2.6. Pozycja rozwojowa gminy Pleśna na tle powiatu i województwa	17
3. Metodologia wyboru obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji	19
4. Uwarunkowania społeczne, gospodarcze, przestrzenne, środowiskowe i techniczne Jednostek Urbanistycznych	21
4.1. Diagnoza zjawisk społecznych	21
4.1.1. Czynniki związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym	21
4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa	23
4.1.3. Czynniki demograficzne	25
4.1.4. Aktywność mieszkańców	26
4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych	30
4.2.1. Czynniki gospodarcze	30
4.2.2. Czynniki przestrzenne	30
4.2.3. Czynniki techniczno-środowiskowe	31
4.3. Jakość życia i dostępność usług	36
4.4. Wybór obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem	36
5. Charakter potrzeb rewitalizacyjnych	39
5.1. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem	39
5.1.1. Podobszar 1: Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła	41
5.1.2. Podobszar 2: Lubinka – Centrum	43
5.1.3. Podobszar 3: Pleśna – Centrum	45
5.1.4. Podobszar 4: Łowczówek – Relax	47
5.1.5. Podobszar 5: Janowice – Centrum	49

SPIS RYSUNKÓW

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku	6
Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku.....	8
Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku.....	9
Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku	13
Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych w 2014 roku.....	15
Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogóle ludności w 2014 roku.....	16
Rysunek 7. Liczba interwencji policji na 1 tys. mieszkańców w 2014 roku	24
Rysunek 8. Udział osób starszych w ogóle ludności w 2014 roku	26
Rysunek 9. Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców w 2014 roku	27
Rysunek 10. Frekwencja wyborcza w 2014 roku.....	27
Rysunek 11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysiąc ludności w 2014 r.	30
Rysunek 12. Stężenie pyłu zawieszonego PM10 – kryterium ochrony zdrowia	31
Rysunek 13. Stężenie pyłu zawieszonego PM2,5 – kryterium ochrony zdrowia	32
Rysunek 14. Obszary zagrożone ponadnormatywnym hałasem komunikacyjnym.....	33
Rysunek 15. Zagrożenie azbestem	34
Rysunek 16. Dostępność miejsc spotkań i integracji, komunikacji publicznej i poczucie bezpieczeństwa w opinii mieszkańców	36
Rysunek 17. Obszar zdegradowany w gminie Pleśna	38
Rysunek 18. Podobszar rewitalizacji <i>Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła</i> z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru	42
Rysunek 19. Budynek byłej szkoły w Dąbrówce Szczepanowskiej wraz z otoczeniem.....	43
Rysunek 20. Podobszar rewitalizacji <i>Lubinka – Centrum</i> z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru	44
Rysunek 21. Budynek OSP w Lubince i szkoły podstawowej w Lubince	45
Rysunek 22. Podobszar rewitalizacji <i>Pleśna – Centrum</i> z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru	46
Rysunek 23. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum Pleśnej – parking, budynek Gminnej Spółdzielni, budynek Urzędu Gminy i CKSiP	47
Rysunek 24. Podobszar rewitalizacji <i>Łowczówek – Relax</i> z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru	48
Rysunek 25. Zdegradowany teren i obiekt byłego ośrodka Relax.....	49
Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji <i>Janowice – Centrum</i> z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru	50
Rysunek 27. Remiza wraz z zagospodarowaniem teru wokół budynku	51

SPIS WYKRESÓW

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 roku	7
Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego.....	8
Wykres 3. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności.....	9
Wykres 4. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych.....	10
Wykres 5. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych.....	11
Wykres 6. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca	11
Wykres 7. Zasięg korzystania z pomocy społecznej	12
Wykres 8. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	13
Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności.....	14
Wykres 10. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych na jednego mieszkańca.....	15
Wykres 11. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności	17
Wykres 12. Liczba korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców.....	21
Wykres 13. Liczba korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym	22
Wykres 14. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 osób w wieku produkcyjnym	22

Wykres 15. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	23
Wykres 16. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców	23
Wykres 17. Liczba przestępstw na 1 tys. ludności	24
Wykres 18. Liczba kolizji drogowych na 1 tys. ludności	25
Wykres 19. Poszkodowani w wyniku działania osuwisk	25
Wykres 20. Wskaźnik obciążenia demograficznego	26
Wykres 21. Dostępność infrastruktury	31
Wykres 22. Wybrane wskaźniki z zakresu czynników techniczno-środowiskowych - zagrożenie osuwiskami i liczba zabytków	33

SPIS TABEL

Tabela 1. Porównanie wskaźników charakteryzujących analizowane zjawiska w 2014 r.....	17
Tabela 2. Wskaźniki zjawisk społecznych – czynniki związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym	28
Tabela 3. Wskaźniki zjawisk społecznych – czynniki bezpieczeństwa, demograficzne, aktywność mieszkańców	29
Tabela 4. Wskaźniki z zakresu zjawisk techniczno-środowiskowych	35
Tabela 5. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych i techniczno-środowiskowych	37
Tabela 6. Wartości wskaźnika degradacji	37
Tabela 7. Mapa koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-technicznych na obszarze gminy Pleśna – badanie fokusowe	40
Tabela 8. Kluczowe wskaźniki obrazujące stan kryzysu obszaru rewitalizacji z powodu koncentracji problemów	40
Tabela 9. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze <i>Dąbrówki Szczepanowskiej</i>	41
Tabela 10. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji <i>Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła</i>	42
Tabela 11. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze <i>Lubinka</i>	43
Tabela 12. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji <i>Lubinka – Centrum</i>	44
Tabela 13. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze <i>Pleśna</i>	45
Tabela 14. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji <i>Pleśna – Centrum</i>	46
Tabela 15. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze <i>Łowczówek</i>	47
Tabela 16. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji <i>Łowczówek – Relax</i>	48
Tabela 17. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze <i>Janowice</i>	49
Tabela 18. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji <i>Janowice – Centrum</i>	50

1. WSTĘP

Przemiany społeczno-gospodarcze na przestrzeni ostatniego ćwierćwiecza - wywołane procesem globalizacji oraz transformacją ustrojową i wyzwaniem gospodarki wolnorynkowej - spowodowały szereg niekorzystnych zjawisk i procesów na obszarach jednostek samorządu, takich jak degradacja tkanki materialnej oraz narastające problemy w sferze społeczno-gospodarczej. W takiej sytuacji szczególnego znaczenia zaczęło nabierać **planowanie** oraz **realizacja kompleksowych projektów rewitalizacyjnych**, obejmujących sferę przestrzenną, społeczną, gospodarczą, środowiskową i kulturową, a tym samym odpowiadających na indywidualny zestaw zidentyfikowanych problemów danego obszaru.

Na potrzeby projektowania i wdrażania interwencji w ramach procesu rewitalizacji, współfinansowanych środkami Unii Europejskiej, rewitalizację należy rozumieć jako: **wyprowadzanie ze stanu kryzysowego obszarów zdegradowanych poprzez przedsięwzięcia całościowe (integrujące interwencję na rzecz społeczności lokalnej, przestrzeni i lokalnej gospodarki), skoncentrowane terytorialnie i prowadzone we współpracy z lokalną społecznością, w sposób zaplanowany oraz zintegrowany przez określenie i realizację programów rewitalizacji.**

Udział w takim procesie jest ważny dla wielu osób i podmiotów z obszaru nim objętym – dla samorządu gminy, którego dotyczy, mieszkańców tego miejsca, organizacji społecznych, przedsiębiorców, zaś w szczególności wszystkich grup społecznych zagrożonych kryzysem na obszarze objętym procesami rewitalizacyjnymi.

Opracowane *Diagnozy zjawisk społeczno-ekonomiczno-przestrzennych Gminy Pleśna wraz ze wskazaniem obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji* inicjuje działania związane z rewitalizacją Gminy Pleśna. Celem *Diagnozy* jest wskazanie, za pomocą zobiektywizowanych metod i wskaźników tej części Gminy Pleśna, która charakteryzuje się szczególnie intensywną koncentracją szeregu niekorzystnych zjawisk. **Analiza zagadnień społecznych**, a w drugiej kolejności także **gospodarczych, przestrzenno-funkcjonalnych, techniczno-budowlanych** pozwoliła dokonać pełnej diagnozy problemów i zagrożeń, **wskazać obszary o największej koncentracji zjawisk kryzysowych, a w konsekwencji wyznaczyć obszary zdegradowane i obszary poddane rewitalizacji.**

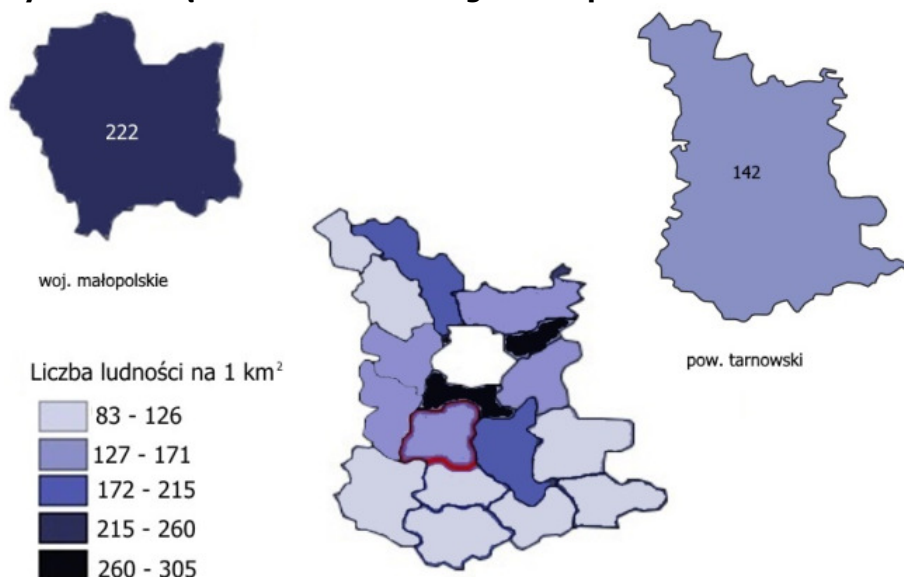
Diagnoza została opracowana zgodnie z Ustawą z dnia 9 października 2015 r. O rewitalizacji (Dziennik Ustaw 2015 Poz. 1777 tom 1) oraz Wytycznymi w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 opracowanymi przez Ministra Infrastruktury i Rozwoju (MIiR/H 2014-2020/20(01)/07/2015) w lipcu 2015 roku.

2. CHARAKTERYSTYKA GMINY W ASPEKTACH SPOŁECZNYM, GOSPODARCZYM, ŚRODOWISKOWYM, PRZESTRZENNYM I TECHNICZNYM

Na potrzeby *Gminnego Programu Rewitalizacji (GPR)* charakterystyka gminy Pleśna została przygotowana w sześcioletnim horyzoncie czasowym, dla lat 2009-2014. Ponadto, w celu lepszego zobrazowania zjawisk tło analiz stanowią analogiczne wskaźniki dla powiatu tarnowskiego oraz województwa małopolskiego, w tym samym okresie. Charakterystyka gminy składa się z analizy pięciu obszarów wyróżnionych zgodnie z definicją zawartą w Ustawie o rewitalizacji z dnia 9 października 2015 i Wytycznych w zakresie rewitalizacji w programach operacyjnych na lata 2014-2020 przygotowanych przez Ministerstwo Infrastruktury i Rozwoju. Obejmują one kwestie społeczne, gospodarcze, przestrzenno-funkcjonalne, techniczne i środowiskowe. Całościowe spojrzenie na gminę, a także odniesienie się do wartości średnich z poziomu powiatu i województwa pozwoliło w dalszej części prac nad dokumentem lepiej rozumieć i diagnozować procesy zachodzące wewnątrz gminy, a także ich skalę i na tej podstawie wyciągać wnioski co do istotności zdarzeń zachodzących w poszczególnych jednostkach urbanistycznych zdefiniowanych na poziomie gminy Pleśna. Pomimo, iż dokument odnosi się do sytuacji wewnętrznej gminy w prowadzonej analizie zjawisk nie można abstrahować od wartości średnich dla porównywalnych jednostek, bowiem tylko wtedy możliwe jest rzetelne wskazywanie czy dane zjawisko rzeczywiście jest, czy nie jest, problemem i przesądza o obiektywnych czynnikach obniżających jakość życia mieszkańców danej jednostki urbanistycznej.

Gmina Pleśna położona jest w centralnej części powiatu tarnowskiego, w północnej części Pogórza Ciężkowickiego i ma powierzchnię 83,1 km². Blisko północnej granicy gminy przebiega droga krajowa DK94. Czas połączenia drogowego z Krakowem wynosi 72 minut oraz 19 minut z Tarnowem¹. Pleśną zamieszkuje obecnie 11,9 tys. mieszkańców, a ich liczba rosła do 2013 roku, aby w ostatnim roku spaść o 14 osób. Przełożyło się to także na rosnącą gęstość zaludnienia, która według ostatnich dwóch lat wynosiła 144 osób na km². Gmina ma charakter rolniczy z dużym rozdrobnieniem gospodarstw i specjalizacją w zakresie uprawy owoców miękkich.

Rysunek 1. Gęstość zaludnienia w gminach powiatu w 2014 roku

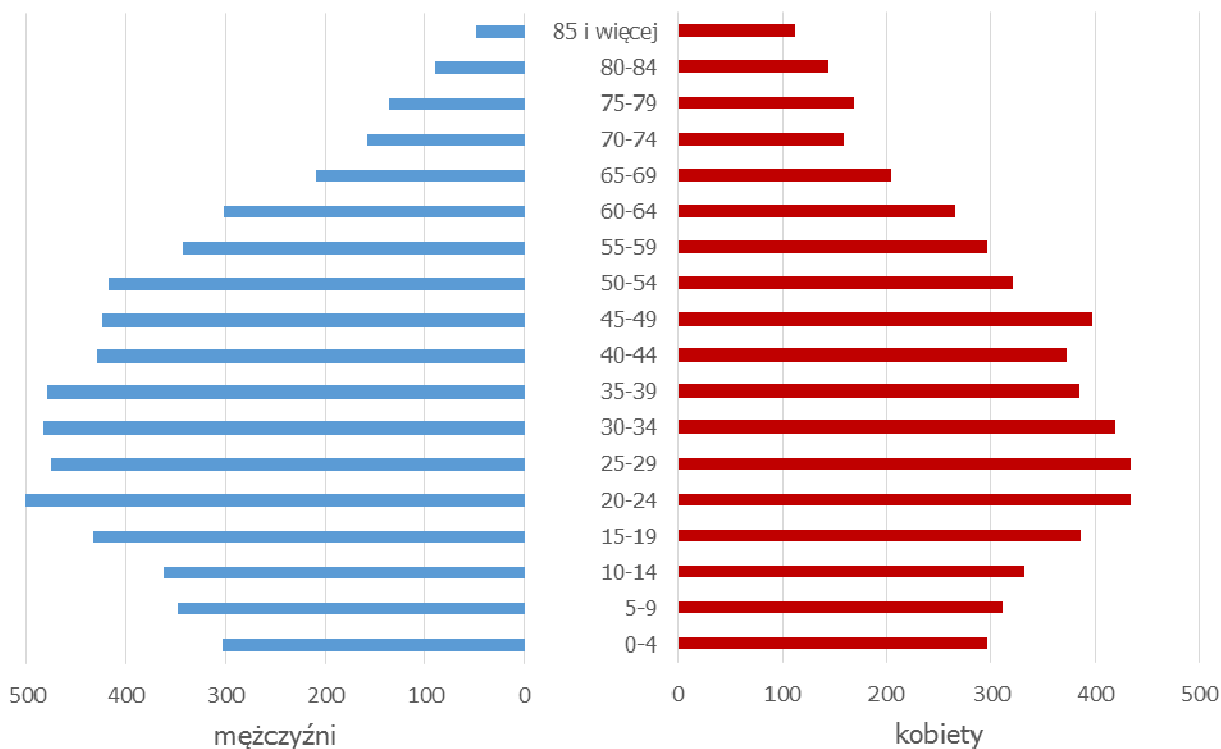

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

¹ Na podstawie Bazy Informacji Regionalnej Urzędu Marszałkowskiego Województwa Małopolskiego.

W gminie Pleśna proporcja liczby kobiet do mężczyzn była wyrównana (na 100 kobiet przypadało 100 mężczyzn). Zmiany demograficzne mające miejsce w całym kraju można było również zauważyć w gminie Pleśna, wykres przedstawiający piramidę wieku zwraca uwagę na niekorzystne jej zwężanie się w dolnej części, co jest związane z systematycznie malejącym udziałem ludności w wieku przedprodukcyjnym – w roku 2009 było to 24,2%, a w roku 2014 spadło do zaledwie 21,7%.

Wykres 1. Piramida wieku w 2014 roku

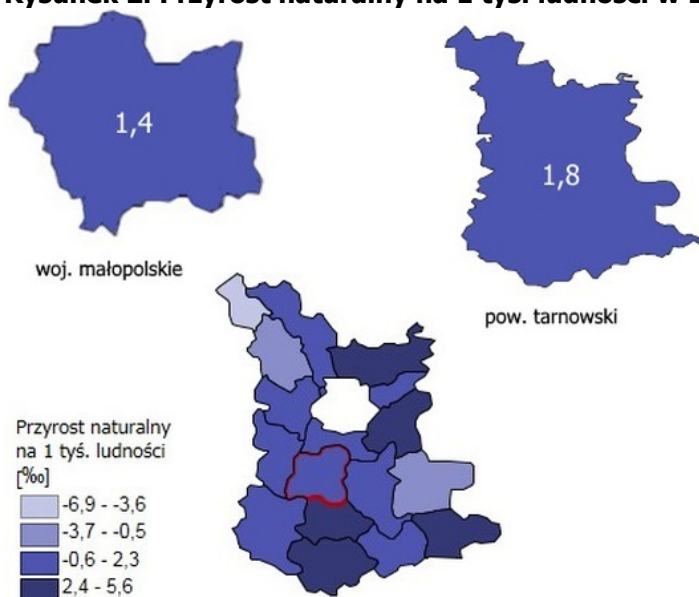

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.1. Zjawiska społeczne

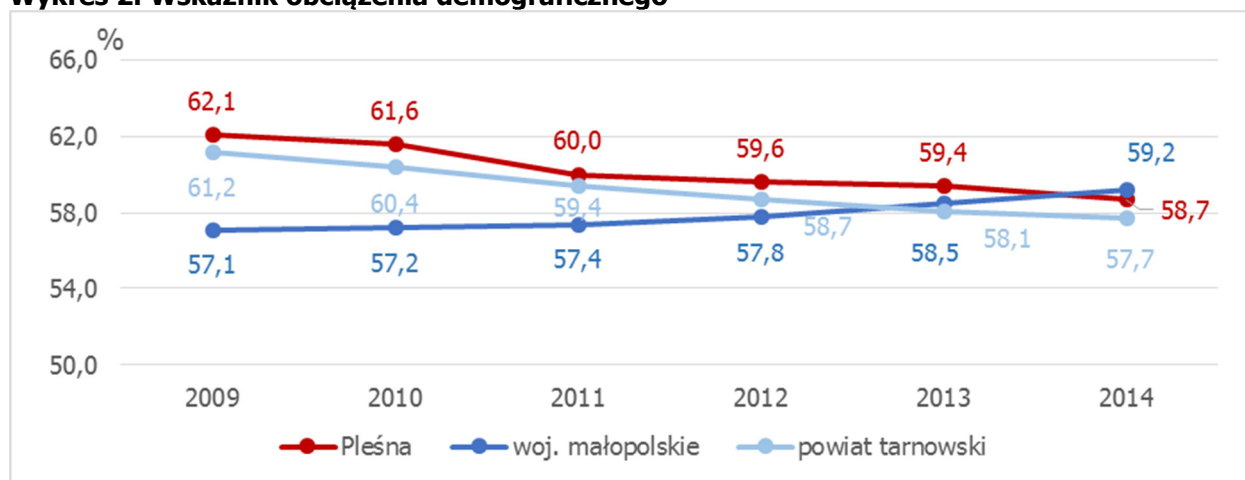
Najbardziej istotnym w kontekście GPR zgodnie z *Ustawą o rewitalizacji* i ministerialnymi wytycznymi są zjawiska społeczne, a w szczególności takie kwestie jak bezrobocie, ubóstwo, przestępczość, niski poziom edukacji lub kapitału społecznego oraz niewystarczający poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym. Ponadto do obszaru społecznego zostały przypisane również zagadnienia z zakresu demografii. Poniżej zaprezentowano syntetyczny przegląd podstawowych danych:

- Podobnie jak w województwie małopolskim i powiecie tarnowskim, w gminie Pleśna w ostatnich latach liczba mieszkańców systematycznie rosła (wyjątek rok 2014). Ma to związek z utrzymującym się, dodatnim przyrostem naturalnym, którego wartość w latach 2009-2014 była wyższa od wartości tego wskaźnika dla Małopolski. Relacja pomiędzy przyrostem naturalnym dla gminy Pleśna i dla powiatu tarnowskiego w tym czasie była zmienna. W 2013 roku wartości te wynosiły odpowiednio 2,8‰ i 1,9‰, natomiast w 2014 roku 1,7‰ i 1,8‰.

Rysunek 2. Przyrost naturalny na 1 tys. ludności w 2014 roku

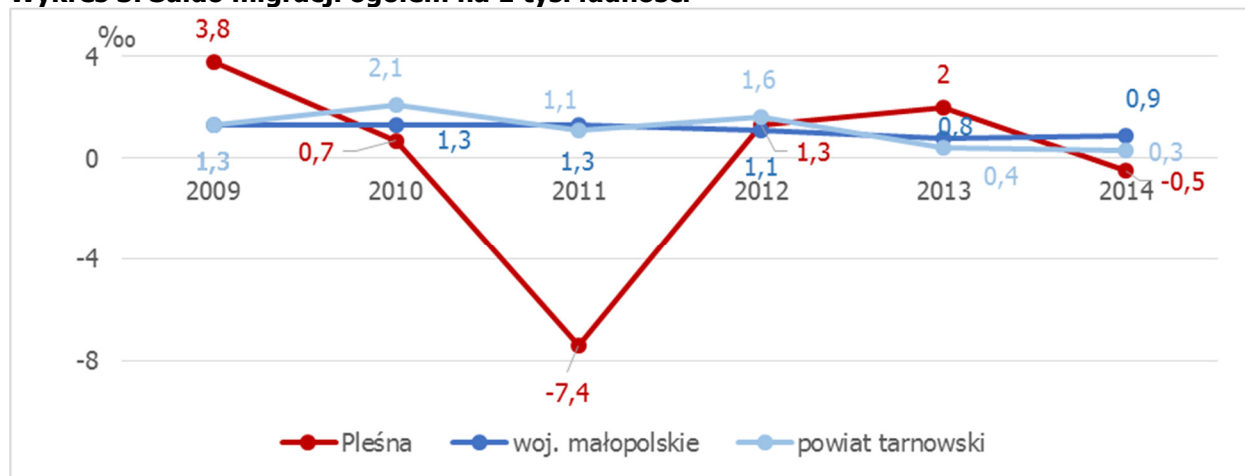
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Podobnie jak w powiecie, w gminie odnotowano korzystne zjawisko malejącego wskaźnika obciążenia demograficznego, czyli liczby osób w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym. W przypadku Małopolski wskaźnik ten systematycznie wzrastał.

Wykres 2. Wskaźnik obciążenia demograficznego

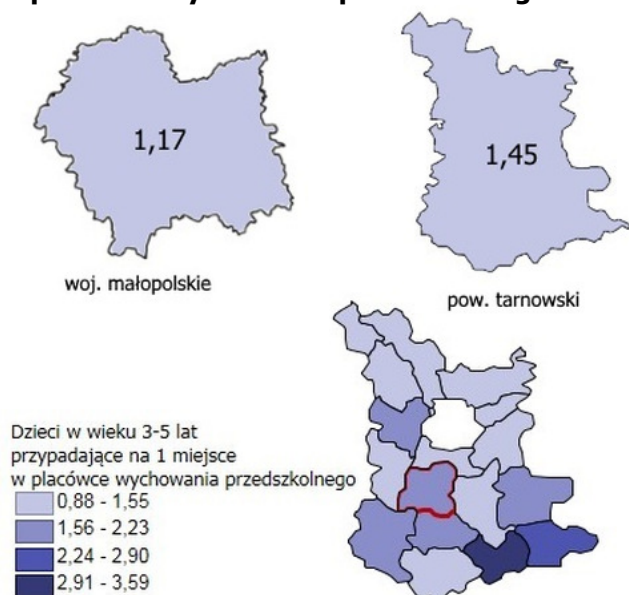
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W latach 2009-2014 saldo migracji, czyli różnica pomiędzy liczbą osób przyjeżdżających i wyjeżdżających na stałe do Pleśnej, wahało się pomiędzy wartościami dodatnimi i ujemnymi – największy odpływ ludności w 2011 roku. Przyjmując wartości wyższe niż wartość tego wskaźnika, natomiast relacje tego wskaźnika względem wskaźnika powiatowego były zmienne.

Wykres 3. Saldo migracji ogółem na 1 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Na obszarze gminy funkcjonuje obecnie 10 placówek wychowania przedszkolnego: 3 przedszkola, 1 punkt przedszkolny i 6 oddziałów przedszkolnych przy szkołach podstawowych. W analizowanym okresie liczba przedszkoli wzrosła o jedną placówkę. W 2013 roku powstał jeden punkt przedszkolny, natomiast w 2011 roku zlikwidowano 1 oddział przedszkolny.
- Liczba dzieci w wieku 3-5 lat przypadająca na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego od roku 2011 spadała. W 2014 r. wyniosła 1,6 i była najkorzystniejsza w porównaniu do poprzednich lat, lecz ciągle na wyższym poziomie niż średnia liczba dostępnych miejsc dla całego województwa oraz powiatu.

Rysunek 3. Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego w 2014 roku

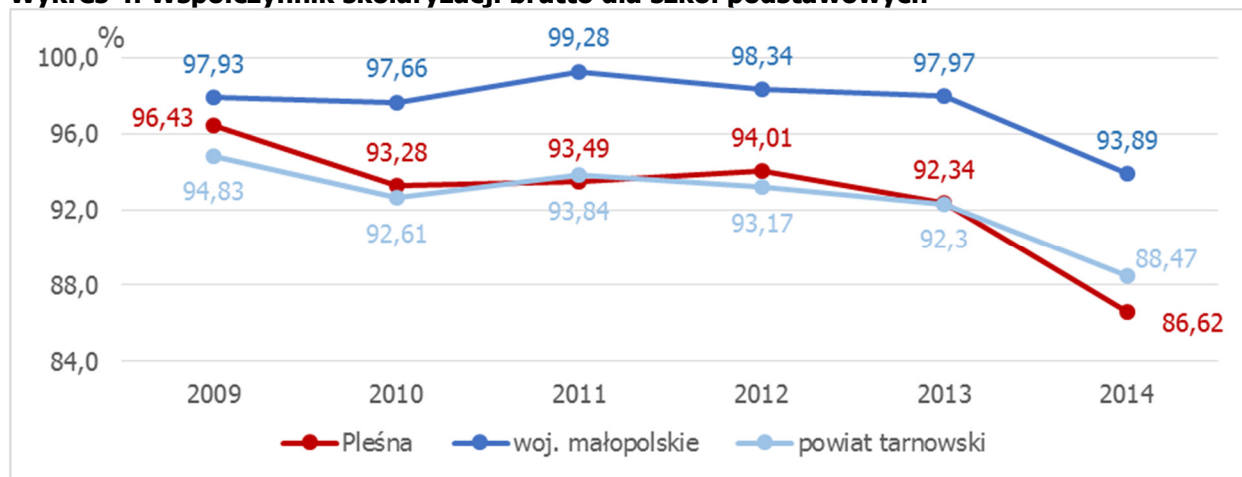
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Od 3 lat liczba szkół podstawowych w gminie Pleśna utrzymuje się na stałym poziomie 8 placówek (wcześniej 9), w tym okresie liczba szkół w województwie wahała się, a w powiecie spadła w 2011 roku (w następnych latach bez zmian).
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół podstawowych przeznaczono 126 komputerów, z czego 114 miało dostęp do Internetu. Na jeden komputer z dostępem do Internetu

przypadało średnio 9,01 ucznia, czyli o 2,87 mniej w porównaniu do Małopolski i 0,28 mniej niż w powiecie.

- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto² dla szkół podstawowych wyniósł 86,62% i spadł o 5,72 punktu procentowego w porównaniu z rokiem poprzednim. W tym czasie spadek odnotowano również w porównywanych jednostkach terytorialnych i wynosił on odpowiednio 4,08 punktu procentowego dla Małopolski i 3,83 punktu procentowego dla powiatu. W całym analizowanym okresie współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych w gminie Pleśna przyjmował wartości niższe niż w województwie i powiecie.

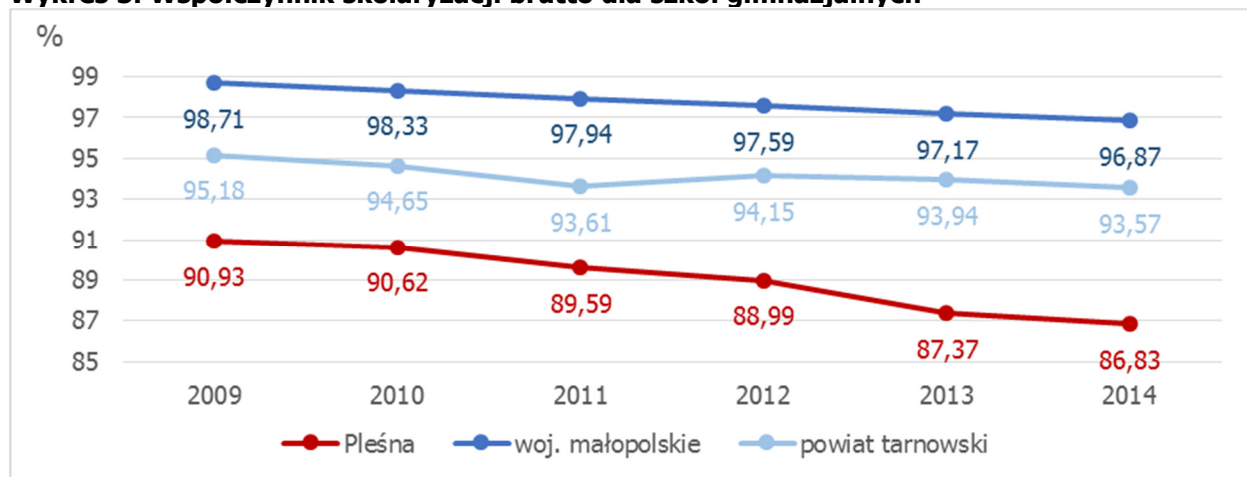
Wykres 4. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół podstawowych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Średni wynik sprawdzianu w szkołach podstawowych w gminie Pleśna w 2014 roku wyniósł 63%, a w 2013 roku 61%. W obu przypadkach wyniki te były niższe niż średni procentowy wynik dla całego województwa małopolskiego oraz powiatu.
- Od kilku lat liczba szkół gimnazjalnych utrzymywała się na stałym poziomie (2 placówki), natomiast w Małopolsce oraz powiecie tarnowskim w tym okresie odnotowano wzrost liczby szkół.
- W 2012 roku do użytku uczniów szkół gimnazjalnych przeznaczono 17 komputerów, wszystkie z dostępem do Internetu. Na jeden komputer z dostępem do Internetu przypadało średnio 24 uczniów, czyli o blisko 14 osób więcej w porównaniu ze średnią dla Małopolski i prawie o 15 osób więcej niż w powiecie.
- W 2014 roku współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych wyniósł 78,13% i wzrósł o 2,78 punktu procentowego w stosunku do roku poprzedniego. Spadek o niecały punkt procentowy odnotowano natomiast w porównywanych jednostkach terytorialnych. W całym analizowanym okresie współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych w gminie Pleśna przyjmował wyraźnie niższe wartości niż w województwie i powiecie.

² Udział wszystkich osób uczących się na danym poziomie do ogółu osób będących w wieku przypisanym temu poziomowi kształcenia.

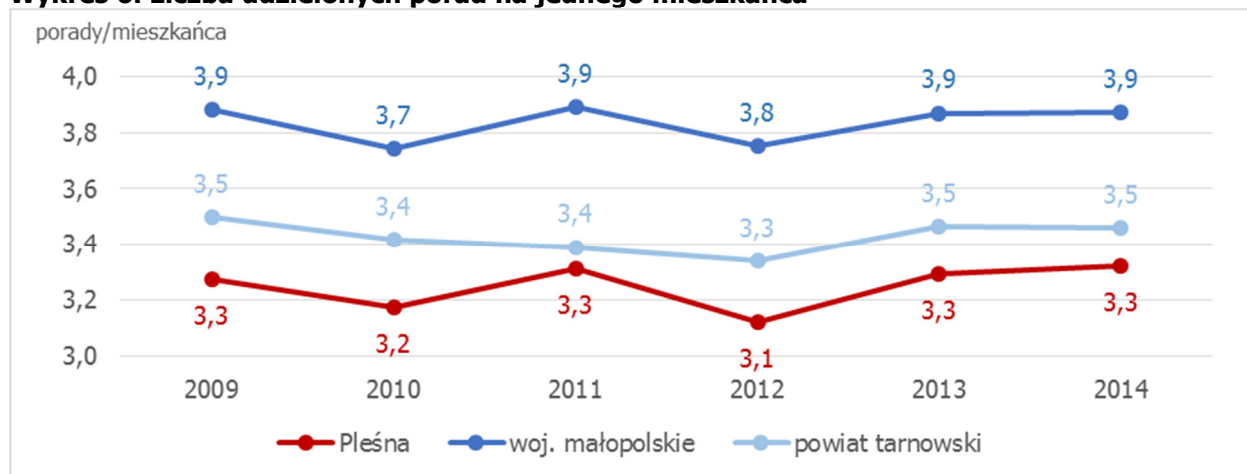
Wykres 5. Współczynnik skolaryzacji brutto dla szkół gimnazjalnych

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Wyniki egzaminu gimnazjalnego w gminie Pleśna były niższe od średniej dla województwa i powiatu, we wszystkich zakresach przedmiotowych (wyjątek język polski):
  - język polski: Pleśna – 68,1%, powiat – 68,0%, województwo – 70,3%,
  - matematyka: Pleśna – 42,3%, powiat – 46,7%, województwo – 50,33%,
  - historia i wiedza o społeczeństwie: Pleśna – 57,6%, powiat – 59,2%, województwo – 61,1%,
  - przedmioty przyrodnicze: Pleśna – 49,9%, powiat – 52,9%, województwo – 54,5%,
  - język angielski poziom podstawowy: Pleśna – 59,4%, powiat – 61,9%, województwo – 67,9%.

Podobnie w 2013 roku średnie procentowe wyniki egzaminu gimnazjalnego były niższe niż wyniki w Małopolsce i powiecie (wyjątek stanowiła historia i wiedza o społeczeństwie w przypadku powiatu).

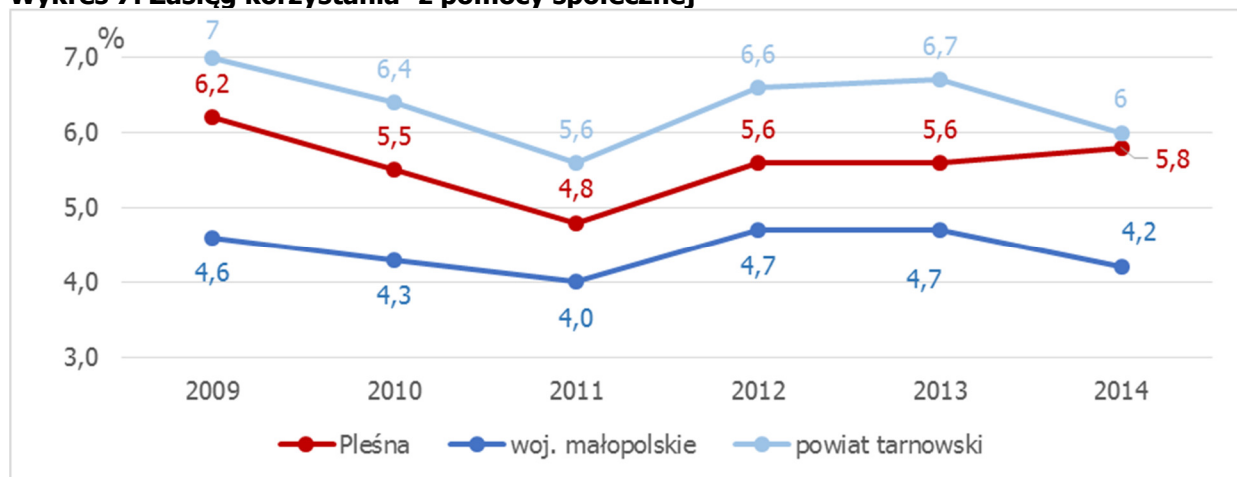
- W gminie Pleśna w 2014 roku wg danych GUS w 2014 roku działało 5 klubów sportowych (podobnie jak w 2012 roku), w których liczba ćwiczących wzrosła ze 165 osób do 257 osób.
- Na terenie gminy działają 4 przychodnie, w których udzielono łącznie 39,7 tys. porad medycznych – wzrost o 0,5 tys. w porównaniu z rokiem poprzednim. Nie odnotowano natomiast żadnych funkcjonujących praktyk lekarskich. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca oscylowała wokół 3,1-3,3 i była nieznacznie mniejsza od liczby porad udzielonych na jednego mieszkańca województwa czy powiatu.

Wykres 6. Liczba udzielonych porad na jednego mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Mieszkańcy gminy mieli do dyspozycji 1 aptekę, a jej obciążenie liczbą osób od 2012 roku utrzymuje się na stałym poziomie 11,9 tys. osób, tj. trzykrotnie wyższym od powiatu i czterokrotnie od województwa.
- Do roku 2011 w gminie działa Dom Pomocy Społecznej w Rzuchowej będący jednostką organizacyjną pomocy społecznej powiatu tarnowskiego.
- W latach 2012-2014 wzrosła liczba gospodarstw domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, a od 2011 roku liczba osób w gospodarstwach domowych korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej, w tym liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego. W przypadku województwa i powiatu sytuacja kształtowała się odmiennie: w powiecie, w ostatnim roku liczba gospodarstw korzystających z tego rodzaju świadczeń spadła, a w województwie wzrosła. Natomiast, liczba gospodarstw poniżej kryterium dochodowego sięgających po te świadczenia dla obu porównywanych jednostek administracyjnych, spadła.
- W gminie Pleśna w latach 2011-2014 zwiększył się udział osób korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w liczbie ludności ogółem, podobnie jak udział ludności poniżej kryterium dochodowego.

Wykres 7. Zasięg korzystania³ z pomocy społecznej

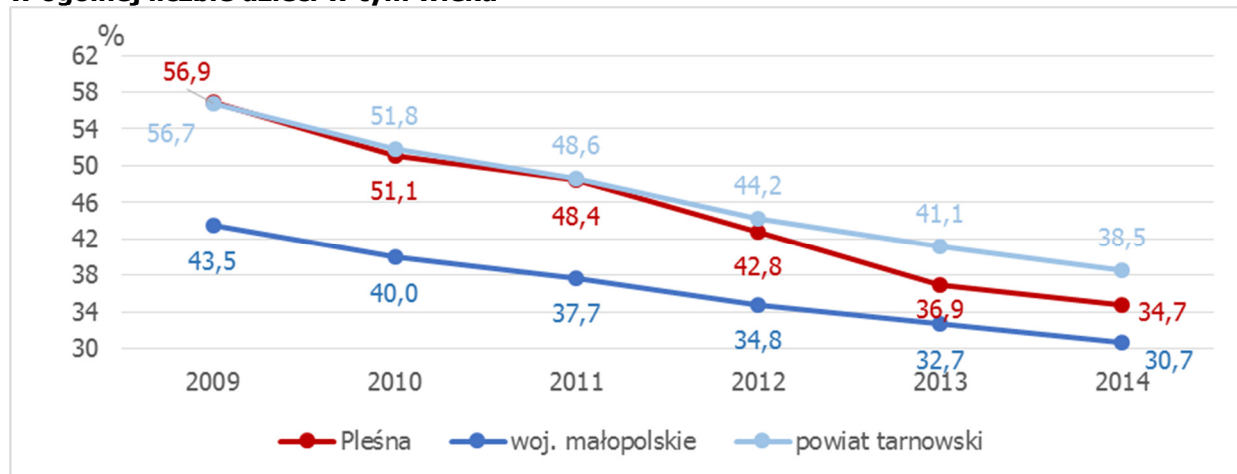

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W przypadku wszystkich trzech analizowanych jednostek terytorialnych nastąpił spadek liczby rodzin otrzymujących zasiłki rodzinne na dzieci do lat 17 oraz spadek udziału dzieci w wieku do lat 17, które otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku. Udział ten, dla gminy Pleśna w latach 2009-2014, był zawsze wyższy o kilka do kilkunastu punktów procentowych od średniej dla województwa.

³ Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

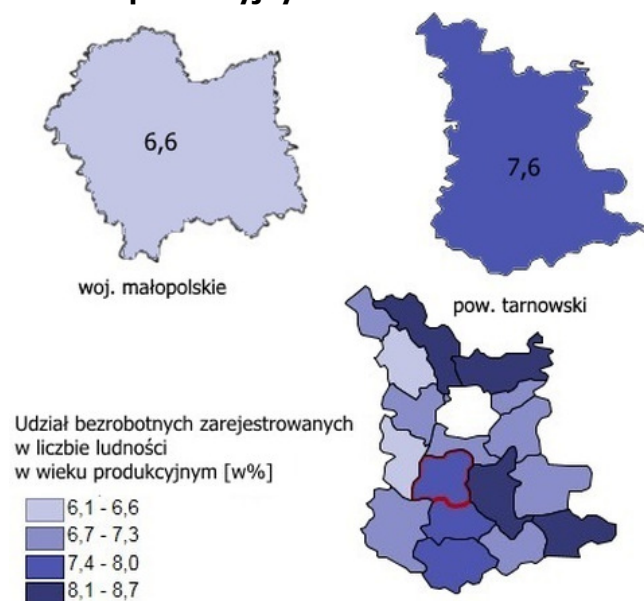
Wykres 8. Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Do roku 2012 rosła liczba zarejestrowanych bezrobotnych mieszkańców gminy oraz ich udział w stosunku do liczby ludności w wieku produkcyjnym. Od dwóch lat wystąpił spadek obu wartości z poziomu 609 do poziomu 580 bezrobotnych (tj. udział bezrobotnych z 8,2% do 7,7%). Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie małopolskim oraz powiecie tarnowskim. Podobnie jak w Małopolsce i powiecie tarnowskim, kobiety stanowiły nieznacznie liczniejszą grupę wśród zarejestrowanych bezrobotnych.

Rysunek 4. Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- W 2014 roku w gminie Pleśna działało 5 oddziałów bibliotecznych, z czego 2 z nich były przystosowane dla osób poruszających się na wózkach inwalidzkich. W ciągu ostatnich lat liczba czytelników rosła wolniej niż wielkość księgozbioru, co oznacza większą liczbę książek dostępnych dla jednego czytelnika biblioteki. Jednocześnie mieszkańcy gminy Pleśna mieli lepszy „dostęp” do księgozbioru od przeciętnego mieszkańca województwa czy też powiatu – na przestrzeni analizowanych lat liczba woluminów przypadających na 1 tys. ludności była wyższa od około 2,4 tys. do blisko 3,0 tys. książek.

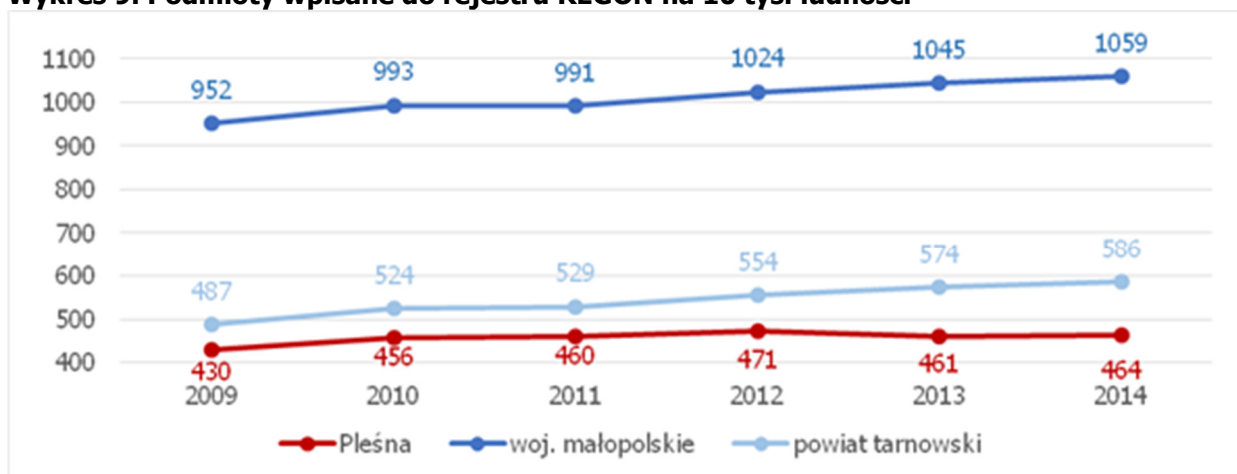
- Biblioteki w gminie dysponowały 11 komputerami, które były udostępnione do użytku czytelników, wszystkie komputery były podłączone do Internetu.
- Na terenie gminy (w Rzuchowej) od 2011 roku działa placówka opiekuńczo-wychowawcza, dla której organem prowadzącym jest powiat tarnowski.

2.2. Zjawiska gospodarcze

Kolejnym obszarem, który został wytypowany zgodnie z Ustawą do analizy jest obszar gospodarczy. Koncentruje się on na zjawiskach związanych z przedsiębiorczością oraz kondycją lokalnych przedsiębiorstw. Sytuacja gminy Pleśna przedstawia się w tym zakresie w sposób następujący:

- W 2014 roku na terenie gminy do rejestru REGON były wpisane 553 podmioty gospodarcze – nastąpił wzrost w porównaniu z 2009 rokiem. Najwięcej podmiotów gospodarczych zarejestrowanych było w Sekcji G, w Dziale 47 – *sprzedaż detaliczna* (95 podmiotów), a następnie w Sekcji F, w Dziale 43 – *roboty budowlane specjalistyczne* (75 podmiotów). Pod względem wielkości dominowały mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające od 0-9 osób. Podobnie prezentowała się sytuacja w województwie i powiecie, tzn.: liczba podmiotów systematycznie rosła, przeważały podmioty z Sekcji G w Dziale 47 oraz o wielkości zatrudnienia 0-9 osób. W całym badanym okresie, w porównaniu z województwem i powiatem, w gminie Pleśna wskaźnik przedsiębiorczości przyjmował niższe wartości.

Wykres 9. Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności

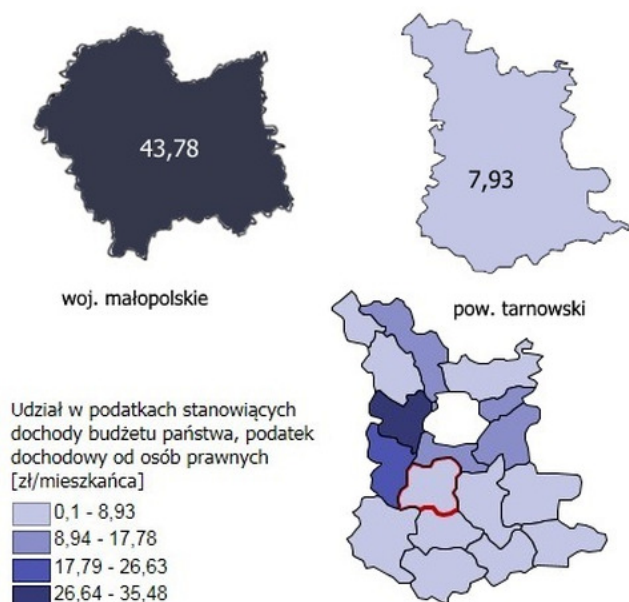

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Ze względu na brak dostępnych danych przedstawiających wprost kondycję finansową przedsiębiorstw na poziomie gmin, do analizy wykorzystana została informacja o podatku dochodowym od osób prawnych⁴, która jest pochodną wyników finansowych przedsiębiorstw.

⁴ Pozycja z dochodów własnych gmin – udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych (CIT).

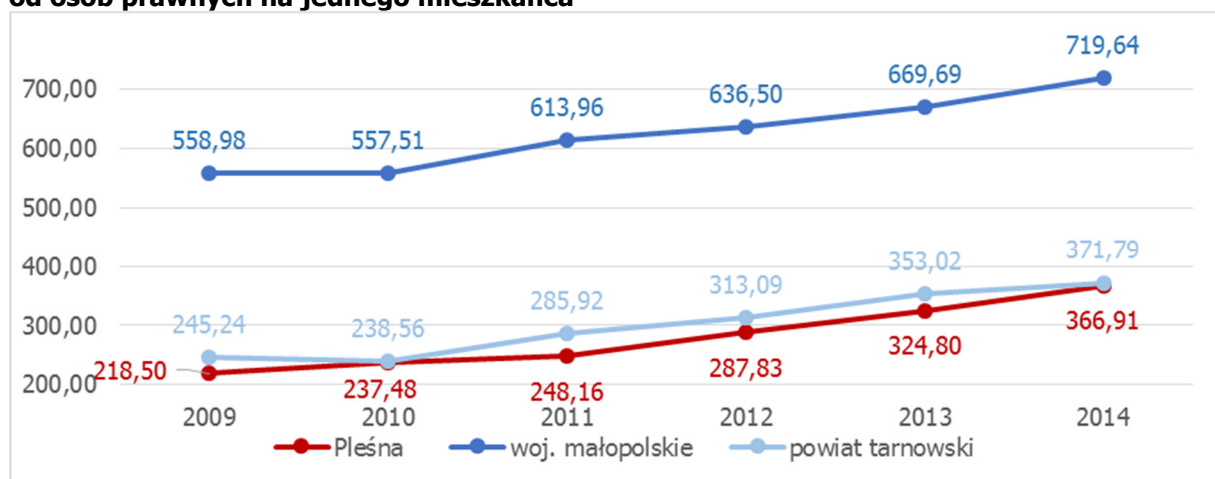
Rysunek 5. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

W 2014 roku pozycja ta w dochodach własnych gminy w przeliczeniu na jednego mieszkańca wynosiła 775,43 zł, średnia dla gmin w powiecie jest 1,2 razy większa, natomiast przeciętna dla gmin w Małopolsce⁵ jest 2,5 razy większa. Zwrot do budżetu gminy z tytułu podatku CIT w gminie Pleśna na jednego mieszkańca malał z poziomu 1,80 zł w 2009 roku do poziomu 0,20 zł w 2014 roku.

Wykres 10. Udział w podatkach stanowiących dochody budżetu państwa, podatek dochodowy od osób prawnych na jednego mieszkańca

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.3. Zjawiska środowiskowe

Kolejnym obszarem zdefiniowanym w Ustawie i Wytycznych, w którym należy badać zjawiska kryzysowe, są kwestie związane z jakością środowiska. Obszar ten powiązany jest ze standardami

⁵ Bez miast na prawach powiatów.

środowiska, w tym z gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. Podstawowe dane dotyczące tego obszaru są następujące:

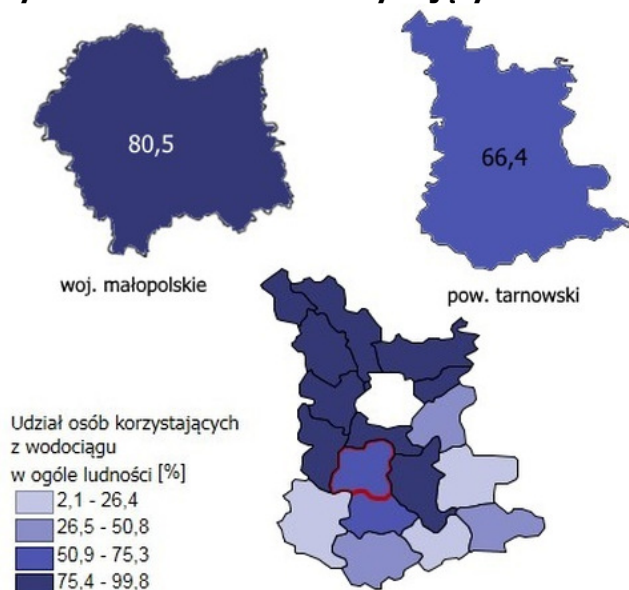
- Cała gmina jest objęta Obszarem Chronionego Krajobrazu Pogórza Ciężkowickiego, znajduje się tu również 9 pomników przyrody oraz zespół przyrodniczo-krajobrazowy Lubinka.
- Na terenie gminy znajdują się 2 obszary Natura 2000: Dolny Dunajec PLH120085 i Biała Tarnowska PLH120090.
- W gminie działała 1 oczyszczalnia ścieków, która obsługuje 37,9% ludności, czyli 1,2 punktu procentowego mniej niż w przypadku tego udziału dla powiatu i 1,7 punktu procentowego mniej niż odsetek ten w województwie.
- W 2014 roku tylko 21,8% powierzchni gminy stanowiły lasy, dla województwa wskaźnik ten wynosił 28,7%, a dla powiatu 28,4%.
- Według danych GUS, na terenie gminy w 2014 roku odnotowano 1 dzikie wysypisko śmieci, które zostało już zlikwidowane. Dzikie wysypiska śmieci likwidowane są na bieżąco.

2.4. Zjawiska przestrzenno-funkcjonalne

Czwartym z wytypowanych obszarów są zjawiska przestrzenno-funkcjonalne, które charakteryzują: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury, dostęp i jakość podstawowych usług, dostępność komunikacyjna:

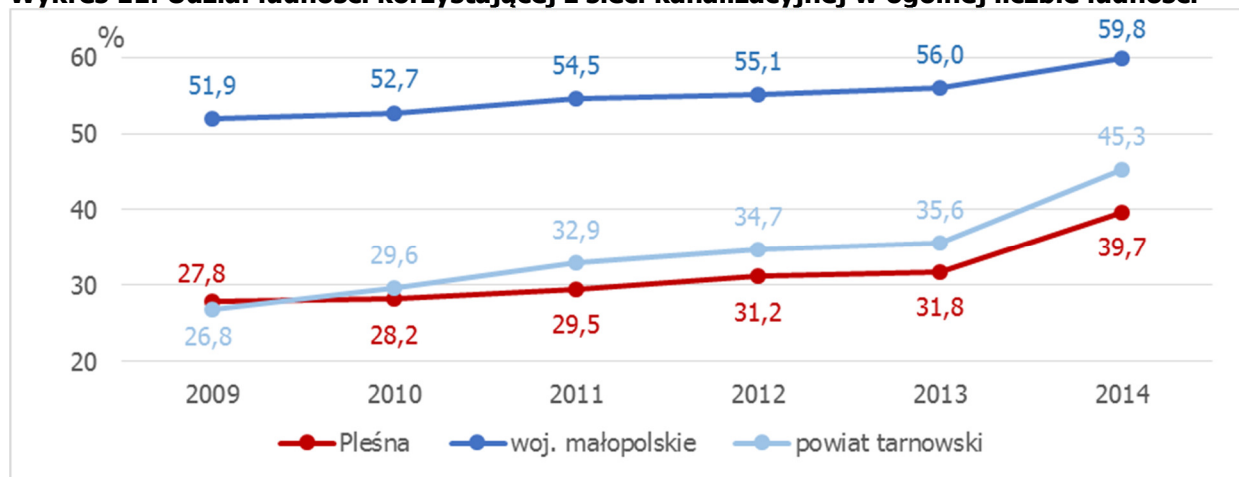
- W 2014 roku udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności wynosił 57,1%, natomiast wartość tego wskaźnika dla Małopolski wynosiła 80,5%, a dla powiatu tarnowskiego 66,4%.

Rysunek 6. Udział osób korzystających z wodociągu w ogólnej liczbie ludności w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

- Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km² od roku 2009 systematycznie rosła do poziomu 80,2. W województwie wartość tego wskaźnika wynosiła 89,0, a w powiecie 97,5, również rosnąc od 2009 roku. Udział mieszkańców gminy korzystających z sieci kanalizacyjnej wynosił 39,7% (59,8% województwo, 45,3% powiat) i wzrost w porównaniu z 2009 rokiem o 11,9 punktu procentowego. W tym samym czasie w powiecie odnotowano wzrost o 18,5 punktów procentowych, a w województwie o 7,9 punktów procentowych.

Wykres 11. Udział ludności korzystającej z sieci kanalizacyjnej w ogólnej liczbie ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

2.5. Zjawiska techniczne

- W gminie było 3 184 mieszkań w 3 061 budynkach mieszkalnych (wzrosty od 2009 r.). Na jedno mieszkanie przypadały blisko 4 osoby. Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosiła 88,4 m², czyli 23,6 m² na osobę. Gmina dysponuje obecnie jedynie dwoma mieszkaniami socjalnymi.
- W październiku 2015 roku do rejestru zabytków nieruchomości województwa małopolskiego wpisane były 3 obiekty:
  - zespół dworsko-parkowy w Janowicach,
  - Kościół Parafialny pod wezwaniem Wniebowzięcia NMP w Pleśnej,
  - zespół dworski w Rzuchowej z parkiem.
- Na uwagę zasługują również cmentarze z I wojny światowej, których na terenie gminy jest 19 (najwięcej z gmin powiatu tarnowskiego).

2.6. Pozycja rozwojowa gminy Pleśna na tle powiatu i województwa

Tabela 1. Porównanie wskaźników charakteryzujących analizowane zjawiska w 2014 r.

Wskaźnik	Pleśna	woj. małopolskie	powiat tarnowski
Gęstość zaludnienia	144	222	142
Wskaźnik obciążenia demograficznego	58,7	59,2	59,1
Kobiety na 100 mężczyzn	100	106	101
Przyrost naturalny na 1 tys. ludności	1,7	1,4	1,8
Saldo migracji na pobyt stały na 1 tys. ludności	-0,5	0,9	0,6
Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły podstawowe	86,62	93,89	88,74
Współczynnik skolaryzacji brutto - szkoły gimnazjalne	86,83	96,87	93,57
Dzieci w wieku 3-5 lat przypadające na jedno miejsce w placówce wychowania przedszkolnego	1,62	1,17	1,45
Porady lekarskie ogółem na 1 mieszkańca	3,3	3,9	3,5

Ludność na 1 aptekę (w tys.)	11,9	3,0	3,8
Zasięg korzystania z pomocy społecznej wg kryterium dochodowego (%) ⁶	8,8	6,4	9,2
Udział dzieci w wieku do lat 17, na które rodzice otrzymują zasiłek rodzinny w ogólnej liczbie dzieci w tym wieku	34,7	30,7	38,5
Ludność na 1 placówkę biblioteczną (w tys.)	5,4	4,4	3,3
Księgozbiór bibliotek na 1 000 ludności	6 293,2	3 252,4	4 419,6
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1 000 ludności	180	195	163
Wypożyczenia księgozbioru na 1 czytelnika w woluminach	18,3	15,6	19,2
Udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym	7,7	6,6	7,6
Udział pracujących mężczyzn na terenie gminy ⁷	37,0	51,1	48,4
Podmioty wpisane do rejestru REGON na 10 tys. ludności	464	1059	586
Lesistość ⁸	28,4	28,7	21,8
Udział ludności korzystającej z oczyszczalni w ludności ogółem	37,9	62,8	44,8
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - wodociąg	57,1	80,5	66,4
Korzystający z instalacji w % ogółu ludności - kanalizacja	39,7	59,8	45,3
Długość czynnej sieci kanalizacyjnej na 100 km ²	80,2	89,0	97,5
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania (m ²)	88,4	77,6	93,1
Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę	23,6	26,1	24,7
Mieszkania na 1 000 mieszkańców	267	336,1	265,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych BDL GUS

Jeżeli wskaźnik negatywnie odbiega od średniej dla województwa małopolskiego jest zaznaczany kolorem czerwonym.

⁶ Zasięg korzystania z pomocy społecznej to udział osób w gospodarstwach domowych korzystających z pomocy społecznej w ludności ogółem.

⁷ Dane dla roku 2013.

⁸ Wskaźnik lesistości (lesistość) - stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni geograficznej kraju (danej jednostki terytorialnej: województwa, powiatu, gminy).

3. METODOLOGIA WYBORU OBSZARU ZDEGRADOWANEGO I OBSZARU REWITALIZACJI

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji opracowano diagnozę, która została przeprowadzona na podstawie wiarygodnych i mierzalnych danych pozyskanych z: Urzędu Gminy Pleśna i jednostek organizacyjnych m.in. Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej, Gminnej Biblioteki Publicznej w Pleśnej, Zakładu Gospodarki Komunalnej oraz Komendy Powiatowej Policji, Głównego Urzędu Statystycznego, Starostwa Powiatowego w Tarnowie. Ponadto w Diagnozie wykorzystano wyniki badań ankietowych mieszkańców i liderów lokalnych dotyczących oceny jakości życia i kluczowych problemów, postrzeganych przez mieszkańców, wyniki badania fokusowego i warsztatów rewitalizacyjnych z kluczowymi interesariuszami w gminie Pleśna.

Dla przestrzennego określenia problemów i potencjałów gminy wyznaczono **jednostki urbanistyczne** zgodne z **sołectwami**. Jest to podział naturalny dla mieszkańców gminy, obejmuje tereny zamieszkałe, mające podobną charakterystykę i zbliżoną liczbę ludności. Podział ten umożliwia przeprowadzenie analizy zróżnicowania wewnątrzgminnego.

Biorąc pod uwagę, że rewitalizacja ma w pierwszej kolejności służyć poprawie jakości życia mieszkańców, uznano, że kwestie społeczne mają kluczowe i nadrzędne znaczenie dla wyznaczania obszaru zdegradowanego. Dla wyznaczonego obszaru przeprowadzono diagnozę wskaźników opisujących negatywne zjawiska społeczne takie jak: zakres korzystania z pomocy społecznej, ubóstwo, przestępczość, niski poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym, niewielka dostępność podstawowych usług w dziedzinie oświaty, zdrowia, kultury.

W celu wskazania obszarów wymagających rewitalizacji, na podstawie szeregu wskaźników opisujących problemy społeczne zbudowano tak zwany **wskaźnik syntetyczny**.

Pierwszym etapem budowy wskaźnika syntetycznego jest normalizacja zmiennych w celu sprowadzenia ich do porównywalnej skali tzw. skali niemianowanej, czyli nie związanej z jednostką miary. Jest to zabieg konieczny z punktu widzenia poprawności obliczeń, ponieważ dzięki niemu różne rozpiętości zmiennych nie będą sztucznie nadawały wagi, czynnikom przyjmującym wartość z wyższych przedziałów. W trakcie normalizacji zmiennych przekształcono również destymulanty w stymulanty. Jako stymulanty, na potrzeby wskazania obszaru zdegradowanego, przyjęte zostały zmienne, których wyższa wartość występowała w obszarach gminy kwalifikujących się jako zdegradowane (np. liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej na 100 mieszkańców). Natomiast destymulantami były zmienne, których niższa wartość oznaczała bardziej problemowy obszar (np. liczba przedsiębiorstw na 1 000 mieszkańców). Obliczeń dokonano wg następujących wzorów:

$$Z_{ij} = \frac{x_{ij} - \min\{x_{ij}\}}{\max\{x_{ij}\} - \min\{x_{ij}\}} \text{ dla stymulant}$$

$$Z_{ij} = \frac{\max\{x_{ij}\} - x_{ij}}{\max\{x_{ij}\} - \min\{x_{ij}\}} \text{ dla destymulant}$$

gdzie:

x_{ij} – to wartość i -tego obszaru (np. sołectwo) dla j -tej zmiennej,

Z_{ij} – to zmienna po normalizacji.

Syntetyczną miarę, odzwierciedlającą sytuację obszarów w poszczególnych zakresach, utworzono przy użyciu metody sum standaryzowanych. Metoda sum standaryzowanych należy do grupy metod bezwzorcowych porządkowania liniowego, zgodnego ze wzorem:

$$S_i = \sum_{j=1}^k Z_{ij} \quad i = 1, \dots, n$$

Wskaźnik sum standaryzowanych został skonstruowany na bazie wskaźników cząstkowych zaprezentowanych w rozdziale 4. Wskaźniki cząstkowe zsumowano, uznając większe znaczenie niektórych wskaźników cząstkowych poprzez nadanie im wag różnych od 1. Wartość jaką

przyjmowała wagę dla konkretnego wskaźnika była wynikiem analizy ankiety przeprowadzonej wśród mieszkańców gminy oraz wskazań z warsztatów rewitalizacyjnych. **Za szczególnie uciążliwe w gminie Pleśna uznano problemy związane z dużą liczbą poszkodowanych przez osuwiska i niekorzystnymi wskaźnikami demograficznymi – udział osób starszych w ludności ogółem. Wymienionym kwestiom przyznano wagę 4.**

Dla każdego obliczonego dla sołectwa wskaźnika syntetycznego, zasadniczo daną referencyjną jest średni wskaźnik sum standaryzowanych dla całej gminy, obliczony jako średnia arytmetyczna wskaźników syntetycznych dla sołectw. W analizie wzięto również pod uwagę rozrzut wskaźników syntetycznych, biorąc jako wielkość porównawczą 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego.

Najwyższe wartości obliczonego wskaźnika sumarycznego oznaczają największą koncentrację negatywnych zjawisk społecznych na tych obszarach. Za obszar objęty kryzysem społecznym uznano wszystkie jednostki, w których wartość wskaźnika sumarycznego była wyższa niż zmienna referencyjna, w tym przypadku 50% wartości maksymalnej wskaźnika syntetycznego dla zjawisk społecznych.

Jednostki urbanistyczne, dla których **społeczny** wskaźnik syntetyczny będzie gorszy niż 50% wartości maksymalnego wskaźnika mogą być potencjalnie uznane za zdegradowane, pod warunkiem występowania w nich dodatkowo co najmniej jednego z następujących negatywnych zjawisk techniczno-środowiskowych:

- **gospodarczych** – w szczególności niskiego stopnia przedsiębiorczości, słabej kondycji lokalnych przedsiębiorstw;
- **środowiskowych** – w szczególności przekroczenia standardów jakości środowiska, obecności odpadów stwarzających zagrożenie dla życia, zdrowia ludzi lub stanu środowiska;
- **przestrzenno-funkcjonalnych** – w szczególności niewystarczającego wyposażenia w infrastrukturę techniczną i społeczną lub jej złego stanu technicznego, braku dostępu do podstawowych usług lub ich niskiej jakości, niedostosowania rozwiązań urbanistycznych do zmieniających się funkcji obszaru, niskiego poziomu obsługi komunikacyjnej, niedoboru lub niskiej jakości terenów publicznych;
- **technicznych** – w szczególności złego stanu obiektów budowlanych, w tym o przeznaczeniu mieszkaniowym oraz braku rozwiązań technicznych umożliwiających efektywne korzystanie z obiektów budowlanych, przede wszystkim w zakresie energooszczędności i ochrony środowiska.

Analizy zjawisk techniczno-środowiskowych dokonano w oparciu o: czynniki techniczne, środowiskowe, gospodarcze, przestrzenne. Analogicznie, jak w przypadku zjawisk społecznych, został skonstruowany wskaźnik syntetyczny, a wskaźniki cząstkowe, poddano standaryzacji. Otrzymano sumaryczny wskaźnik czynników techniczno-środowiskowych, który określał koncentrację zjawisk negatywnych.

Ostatnim etapem diagnozy było wskazanie podobszarów zdegradowanych, które wykazują kumulację negatywnych zjawisk społecznych, a dodatkowo w analizowanych czynnikach techniczno-środowiskowych wykazują nagromadzenie negatywnych cech. Na bazie wcześniej obliczonych wskaźników sum standaryzowanych skonstruowano **wskaźnik degradacji obszaru**, wyliczony jako suma dwóch wcześniej uzyskanych wskaźników.

4. UWARUNKOWANIA SPOŁECZNE, GOSPODARCZE, PRZESTRZENNE, ŚRODOWISKOWE I TECHNICZNE JEDNOSTEK URBANISTYCZNYCH

Przedmiotem niniejszego rozdziału jest analiza czynników społecznych, gospodarczych, przestrzenno-funkcyjnych, technicznych i środowiskowych gminy Pleśna oraz wskazanie obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji na obszarze gminy. Analizy dokonano zgodnie z zaleceniami wynikającymi z *Ustawy rewitalizacyjnej*, to znaczy w pierwszej kolejności dokonano pogłębionej analizy zjawisk społecznych, w tym w szczególności związanych z poziomem bezrobocia, ubóstwa, przestępczości, niskiego poziomu edukacji, niskiego poziomu uczestnictwa w życiu publicznym czy kulturalnym. Ponadto przeanalizowano pozostałe zjawiska (gospodarcze, przestrzenno-funkcyjne i techniczno-środowiskowe). Koncentracja negatywnych zjawisk społecznych z jednoczesnym występowaniem jednego lub więcej negatywnych zjawisk w pozostałych obszarach pozwoliła wskazać i wyznaczyć obszary o największej kumulacji zjawisk kryzysowych.

4.1. Diagnoza zjawisk społecznych

Diagnoza uwarunkowań społecznych w gminie Pleśna opierała się na zestawie wskaźników dotyczących:

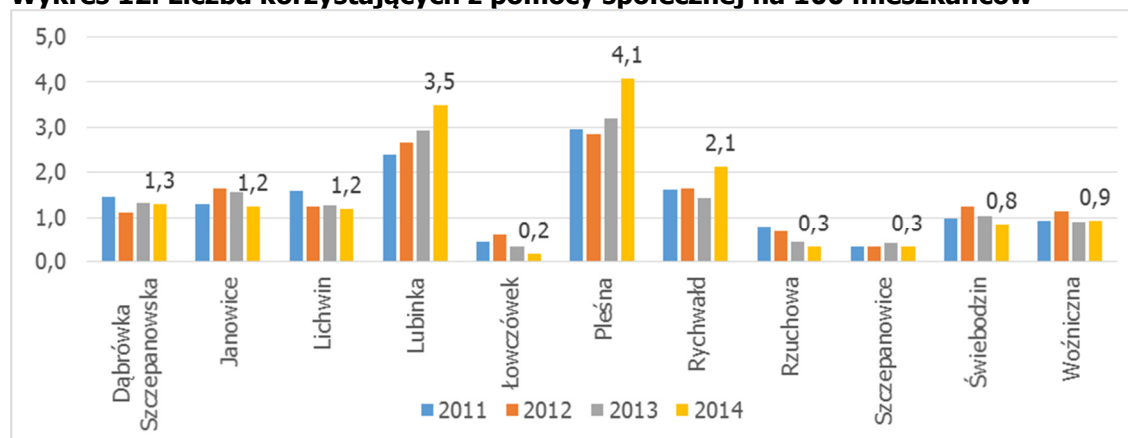
- czynników związanych z ubóstwem i wykluczeniem społecznym;
- czynników bezpieczeństwa;
- czynników demograficznych;
- aktywności mieszkańców.

4.1.1. Czynniki związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego wytypowano listę 10 wskaźników, które poddano analizie w wymiarze terytorialnym i czasowym. Diagnoza uwzględniała wpływ wszystkich zmiennych, natomiast komentarz analityczny koncentruje się na kluczowych wskaźnikach.

W latach 2011-2014 liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców wahała się od 0,2 do 4,1. Liczba osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej przeliczona na jednego mieszkańca, mówi o skali tego zjawiska i obrazuje sytuację materialno-bytową ludności danego sołectwa. W całym badanym okresie negatywnie pod względem omawianego wskaźnika wyróżniały się sołectwa Pleśna i Lubinka.

Wykres 12. Liczba korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców

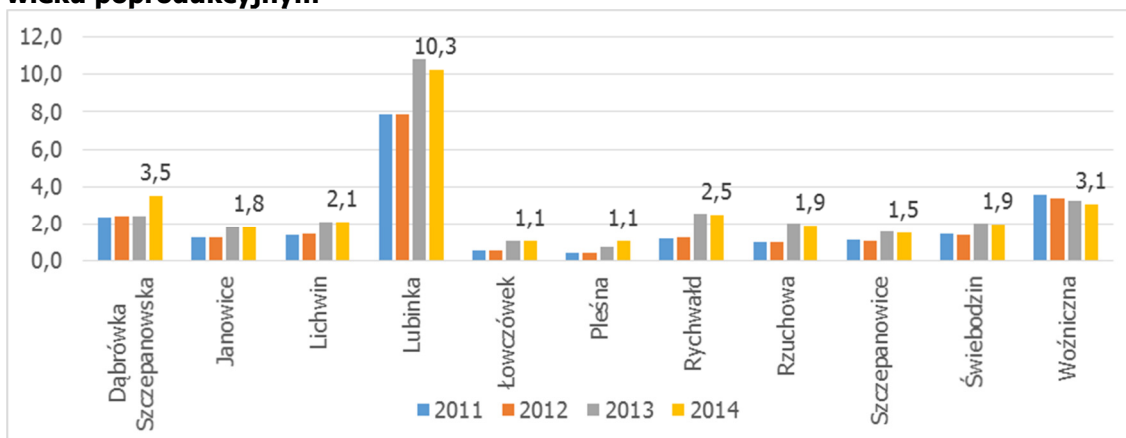

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej

Wśród wskaźników związanych z korzystaniem ze środków pomocy społecznej największe wartości przyjmował wskaźnik akcentujący problemy demograficzne gminy, czyli wskaźnik

dotyczący liczby osób w wieku 65 lat i więcej sięgających po środki pomocy społecznej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym. Najgorzej prezentowała się w tym zakresie sytuacja w sołectwach Lubinka i Dąbrówka Szczepanowska.

Wykres 13. Liczba korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym

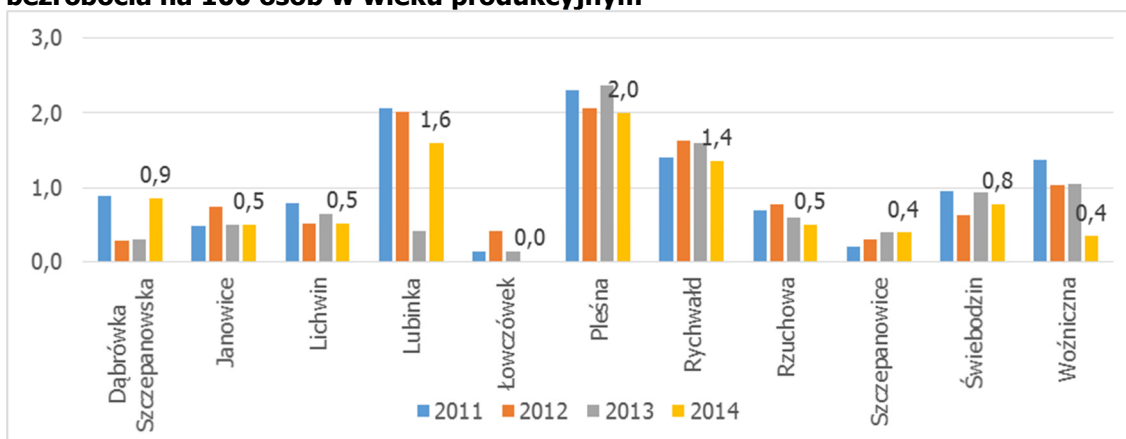

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej

Jednocześnie należy podkreślić, iż w odniesieniu do całej gminy najczęstszymi powodami korzystania z pomocy społecznej jest ubóstwo, bezrobocie oraz bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstw. Natomiast najrzadziej powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej w gminie Pleśna jest potrzeba ochrony macierzyństwa oraz długotrwałej bądź ciężkiej choroby.

Osoby mające status bezrobotnych nie są w stanie zapewnić gospodarstwu stałego źródła dochodu z pracy zarobkowej, co może przekładać się na kondycję finansową wszystkich członków danego gospodarstwa domowego. W przypadku liczby korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 osób w wieku produkcyjnym w roku 2014 największą wartość tego wskaźnika odnotowano w sołectwach: Pleśna i Lubinka. Natomiast w badanym okresie dla całego obszaru wskaźnik przyjmował wartości od 0,1 do 2,4.

Wykres 14. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 osób w wieku produkcyjnym

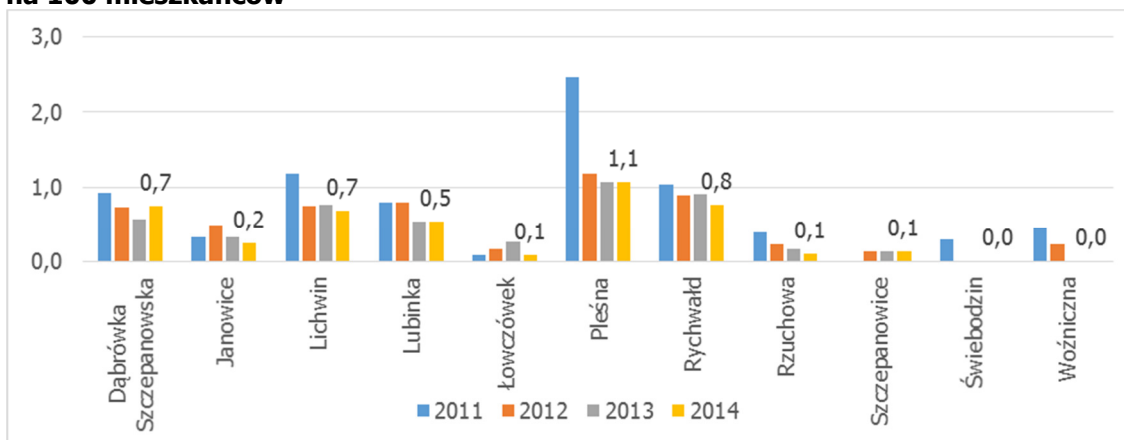

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej

Ubóstwo jest pojęciem związanym z niemożliwością zaspokojenia podstawowych potrzeb egzystencjalnych. W przypadkach skrajnego ubóstwa może wystąpić biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. W latach 2011-2014 liczba korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców przyjmowała wartości od 0 do 2,5. W całym badanym okresie najwyższe wartości tego wskaźnika wystąpiły w sołectwie Pleśna, natomiast w dwóch

ostatnich latach ze względu na wysokość tego wskaźnika, negatywnie wyróżniało się również sołectwo Rychwałd.

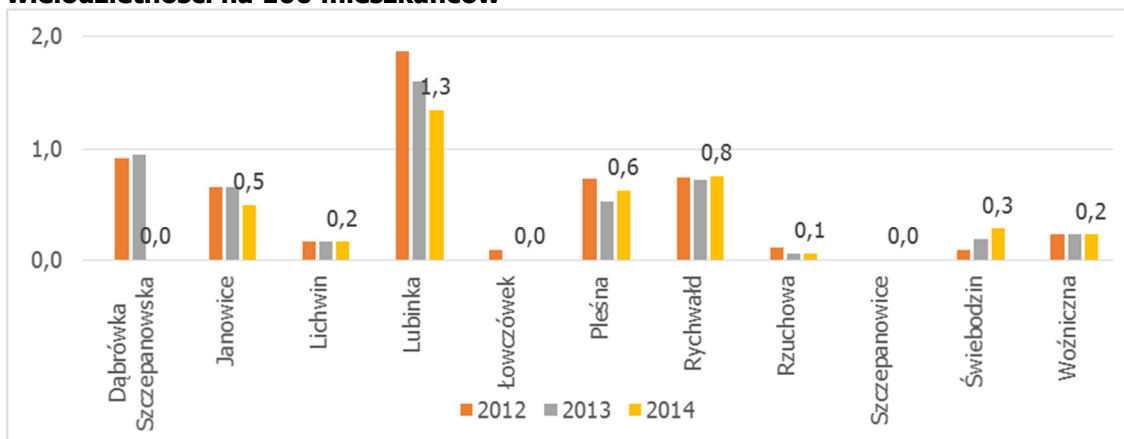
Wykres 15. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej

Kolejną, częstą przyczyną sięgania po świadczenia pomocy społecznej jest bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstw domowych. Problem ten wiąże się z brakiem możliwości zapewnienia w danej rodzinie: odpowiedniej atmosfery wychowawczej, umiejętności tworzenia właściwego klimatu życia rodzinnego, właściwych wzorców komunikacji oraz poczucia bezpieczeństwa również związanego z sytuacją materialną. Podobnie jak w przypadku wskaźnika liczby korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności, tak i w przypadku liczby klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, najwyższe wartości w latach 2011-2014 odnotowano w sołectwie Lubinka.

Wykres 16. Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej

4.1.2. Czynniki bezpieczeństwa

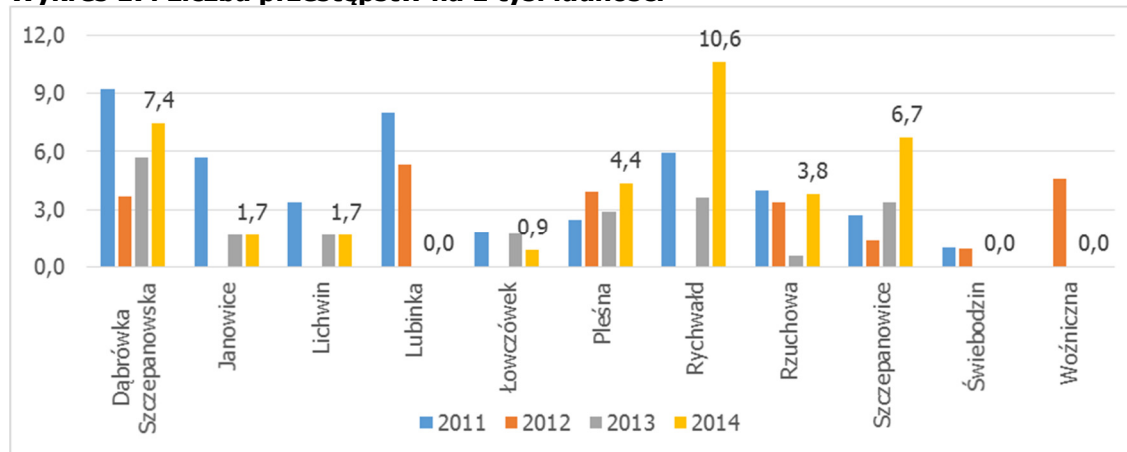
Poczucie bezpieczeństwa jest jednym z podstawowych kryteriów oceny obszaru, w którym się żyje, pracuje i spędza czas. Przystępność stanowi ważny czynnik wpływający na jakość życia mieszkańców. Za zapewnienie bezpieczeństwa na terenie gminy Pleśna odpowiada Punkt Przyjęć Dzielnicowych podlegający Referatowi Prewencji Komisariatu Policji Tarnów-Zachód. W celu wyznaczenia obszaru zdegradowanego wykorzystano 4 wskaźniki z zakresu statystyk policyjnych i 2 z innego obszaru (omówione zostaną w dalszej części):

- liczbę przestępstw na 1 tys. ludności;

- liczbę interwencji policji na 1 tys. mieszkańców;
- liczbę wypadków drogowych na 1 tys. ludności;
- liczbę kolizji drogowych na 1 tys. mieszkańców.

Liczba przestępstw ogółem na 1 tys. mieszkańców pokazuje zagrożenie przestępczością w układzie terytorialnym. Najniższe poczucie bezpieczeństwa w całym analizowanym okresie mogli mieć mieszkańcy sołectwa Dąbrówka Szczepanowska, a w ostatnich dwóch latach również sołectwa Rychwałd.

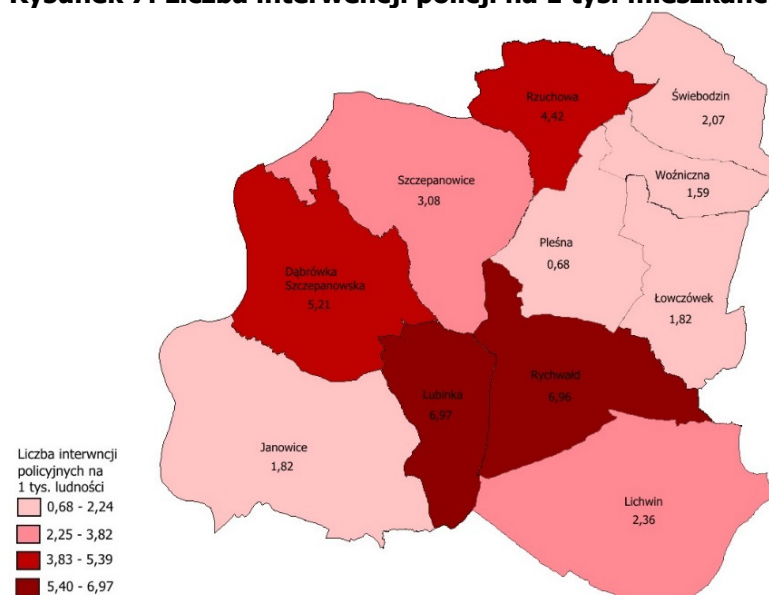
Wykres 17. Liczba przestępstw na 1 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowie

Analiza przestrzennego rozkładu czynów zagrażających bezpieczeństwu mieszkańców na podstawie wskaźnika liczby interwencji policji na 1 tysiąc mieszkańców wskazała, że największe zagrożenie przestępczością odnotowano w sołectwach Rychwałd i Lubinka.

Rysunek 7. Liczba interwencji policji na 1 tys. mieszkańców w 2014 roku

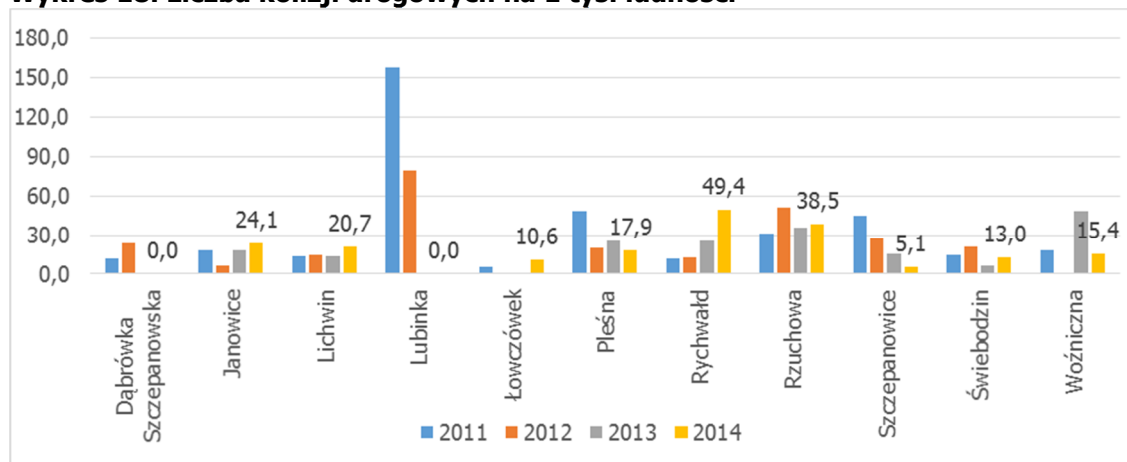

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowie

Pomimo, iż przez obszar gminy nie przechodzi żadna droga kategorii krajowej czy wojewódzkiej, Pleśna nie jest wolna od przestępstw związanych z ruchem drogowym. Wypadek drogowy jest zdarzeniem w ruchu drogowym, w którym jeden lub więcej uczestników zostało rannych lub poniosło śmierć. W latach 2011-2014 wskaźnik ten przyjmował wartości od 0 do 7,02, przyjmując największe wartości w sołectwie Lubinka. Inną formą przestępstwa, które występuje w ruchu drogowym jest kolizja. Jest to wypadek drogowy, w wyniku którego uszkodzeniu ulega

jedynie mienie, a nie osoby w nim uczestniczące. W badanym okresie wskaźnik ten przyjmował wartości od poziomu 0 do blisko 158 na 1 tys. mieszkańców. Dwa najwyższe wskaźniki w latach 2011-2014 wystąpiły dla sołectwa Lubinka.

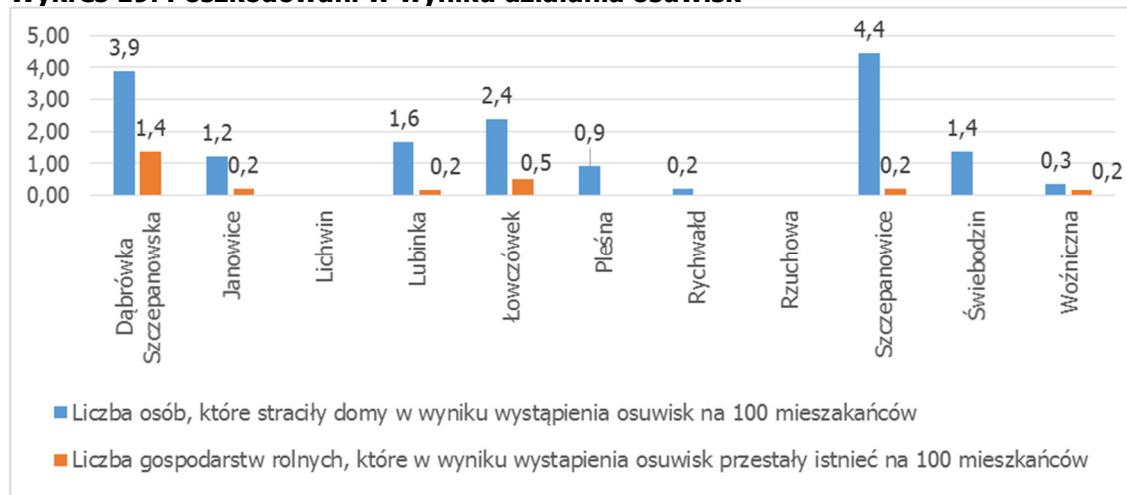
Wykres 18. Liczba kolizji drogowych na 1 tys. ludności

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowie

Kwestią wpływającą również na subiektywne poczucie bezpieczeństwa jest narażenie mieszkańców danego obszaru na czynniki naturalne, takie jak powódzie czy osuwiska. Na podstawie analizy informacji uzyskanych z Urzędu Gminy Pleśna, można wskazać trzy sołectwa, w których mieszkańcy najdotkliwiej odczuli skutki osuwisk: Dąbrówkę Szczepanowską, Łowczówek i Szczepanowice. Na tych obszarach największa liczba osób straciła dom w wyniku przemieszczenia się mas ziemi, a także wiele gospodarstw przestało istnieć.

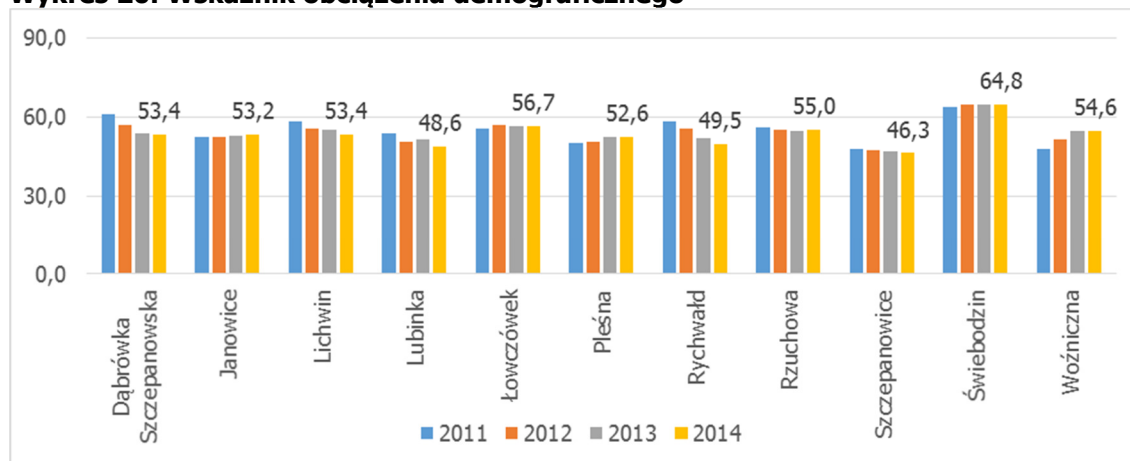
Wykres 19. Poszkodowani w wyniku działania osuwisk

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Komendy Powiatowej Policji w Tarnowie

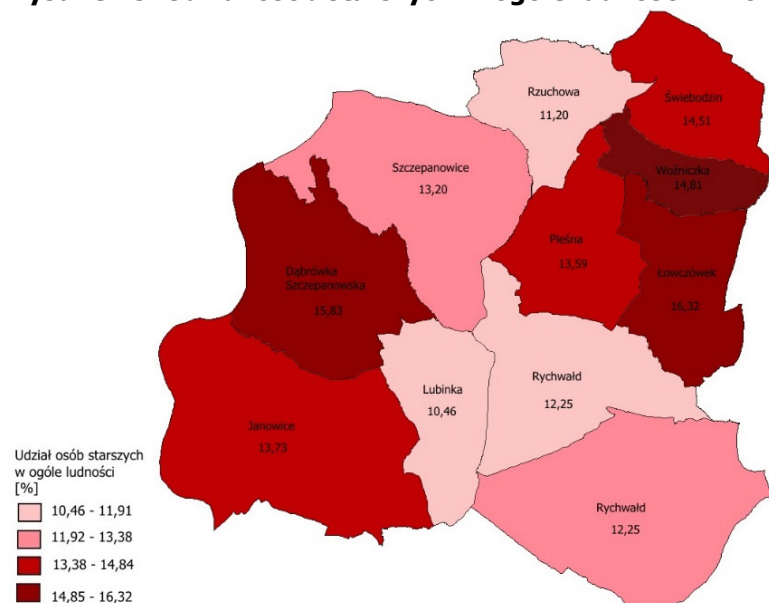
4.1.3. Czynniki demograficzne

Ze względu na szeroko dyskutowane problemy demograficzne związane ze starzeniem się społeczeństwa, w analizie zjawisk społecznych uwzględniono również dwa wskaźniki z tej dziedziny: wskaźnik obciążenia demograficznego oraz udział osób starszych. Pierwszy z nich wskazuje na niekorzystną tendencję nadmiernego obciążenia ludności w wieku produkcyjnym w sołectwie Świebodzin (2011-2014) oraz w sołectwie Łowczówek.

Wykres 20. Wskaźnik obciążenia demograficznego

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

Drugi wskaźnik, tj. zwiększający się udział osób starszych, które w przyszłości mogą wymagać odpowiednio dostosowanych placówek do swoich potrzeb, najwyższe wartości przyjmuje w sołectwach Łowczówek oraz Dąbrówka Szczepanowska.

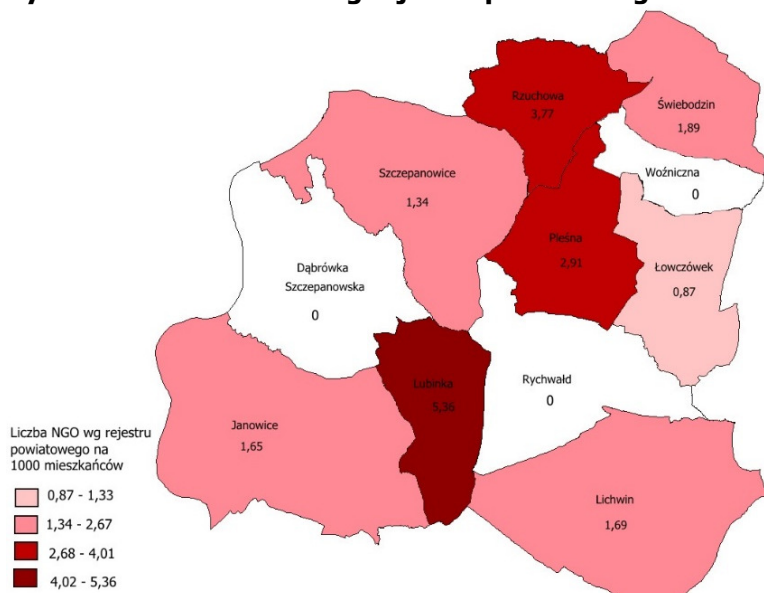
Rysunek 8. Udział osób starszych w ogólnej ludności w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

4.1.4. Aktywność mieszkańców

Aktywność społeczności lokalnej może mieć istotny wpływ na zmiany zachodzące w ich otoczeniu. Jednym z przejawów aktywności mieszkańców jest liczba organizacji pozarządowych działających na terenie gminy, reprezentowana przez wskaźnik liczby NGO na 1 000 mieszkańców. Wskaźnik ten można interpretować jako współczynnik aktywności społeczeństwa obywatelskiego – im większa liczba jednostek tego rodzaju, tym bardziej aktywna jest lokalna społeczność. Ze względu na cele analizy (wytypowanie obszarów wymagających rewitalizacji) istotne jest wskazanie sołectw o najniższych wartościach omawianego wskaźnika – są nimi sołectwa: Dąbrówka Szczepanowska, Rychwałd i Woźniczna.

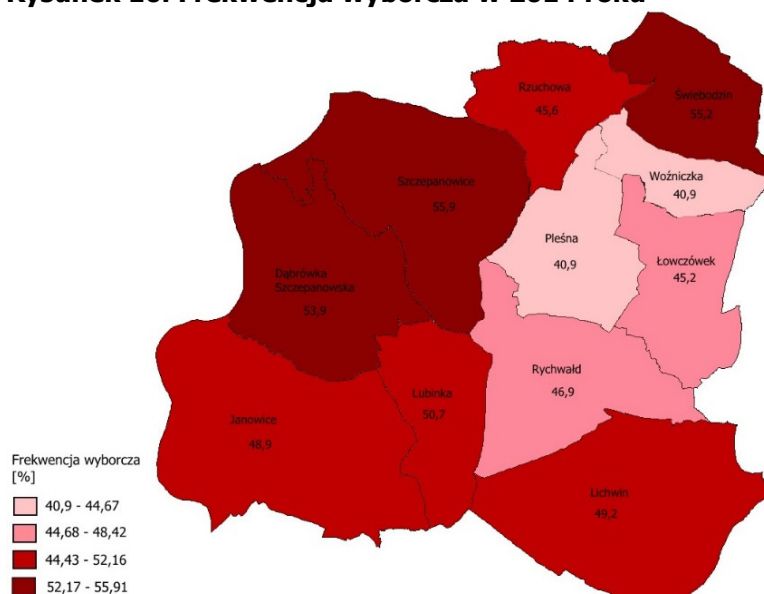
Rysunek 9. Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1 000 mieszkańców w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

Jedną z podstawowych form uczestnictwa obywatela w życiu publicznym, dostępną dla każdego uprawnionego, jest głosowanie w wyborach. Analiza rozkładu przestrzennego frekwencji w wyborach samorządowych, które miały miejsce w 2014 roku w poszczególnych sołectwach pozwoliła wskazać obszary gminy z najmniejszą aktywnością mieszkańców w tym zakresie na terenie sołectw: Pleśna i Woźniczka.

Rysunek 10. Frekwencja wyborcza w 2014 roku

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Państwowej Komisji Wyborczej

Tabela 2. Wskaźniki zjawisk społecznych – czynniki związane z ubóstwem i wykluczeniem społecznym

Sołectwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu bezrobocia na 100 osób w wieku produkcyjnym				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu niepełnosprawności na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Dąbrówka Szczepanowska	1,47	1,10	1,33	1,30	0,00	0,92	0,95	0,00	0,89	0,29	0,29	0,86	0,55	0,18	0,38	0,56	0,92	0,37	0,76	0,19
Janowice	1,30	1,65	1,56	1,24	0,00	0,66	0,66	0,50	0,50	0,75	0,50	0,51	0,81	1,15	0,99	0,74	0,49	0,16	0,16	0,17
Lichwin	1,59	1,26	1,27	1,18	0,00	0,17	0,17	0,17	0,80	0,52	0,66	0,52	0,34	0,25	0,42	0,34	0,25	0,42	0,51	0,59
Lubinka	2,41	2,67	2,93	3,49	0,00	1,87	1,60	1,34	2,06	2,01	0,40	1,59	1,07	1,07	0,80	0,54	1,60	0,53	0,53	0,27
Łowczówek	0,44	0,61	0,35	0,17	0,00	0,09	0,00	0,00	0,14	0,41	0,14	0,00	0,18	0,26	0,17	0,00	0,70	0,26	0,26	0,09
Pleśna	2,96	2,84	3,20	4,08	0,00	0,73	0,53	0,63	2,30	2,07	2,36	2,00	0,84	0,93	1,07	0,87	0,35	0,73	0,53	0,44
Rychwałd	1,62	1,64	1,44	2,12	0,00	0,75	0,72	0,76	1,40	1,63	1,60	1,36	0,88	0,75	0,72	0,45	0,74	0,30	0,00	0,15
Rzuchowa	0,79	0,68	0,44	0,32	0,00	0,11	0,05	0,05	0,71	0,79	0,59	0,50	0,06	0,11	0,11	0,27	0,28	0,06	0,05	0,00
Szczepanowice	0,34	0,34	0,40	0,34	0,00	0,00	0,00	0,00	0,20	0,30	0,39	0,39	0,34	0,34	0,40	0,34	0,34	0,07	0,07	0,00
Świebodzin	0,97	1,24	1,04	0,85	0,00	0,10	0,19	0,28	0,96	0,63	0,93	0,78	0,49	0,48	0,57	0,47	0,68	0,38	0,38	0,28
Woźniczna	0,92	1,15	0,90	0,91	0,00	0,23	0,23	0,23	1,37	1,04	1,05	0,35	0,46	0,46	0,23	0,68	1,85	0,46	0,23	0,23

Sołectwo	Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców				Liczba klientów pomocy społecznej korzystających ze wsparcia z powodu wielodzietności na 100 mieszkańców				Liczba osób korzystających z pomocy społecznej w wieku 65 lat i więcej na 100 osób w wieku poprodukcyjnym				Liczba osób objętych niebieską kartą na 100 mieszkańców			
	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014
Dąbrówka Szczepanowska	0,00	0,00	0,00	0,00	0,92	0,73	0,57	0,74	0,37	0,37	0,38	0,37	2,35	2,38	2,41	3,53	0,00	0,37	0,57	0,56
Janowice	0,16	0,33	0,16	0,25	0,33	0,49	0,33	0,25	0,49	0,66	0,66	0,50	1,23	1,23	1,81	1,81	0,00	0,16	0,25	0,33
Lichwin	0,92	0,67	0,68	0,51	1,17	0,75	0,76	0,67	0,08	0,08	0,08	0,08	1,40	1,43	2,10	2,07	0,00	0,25	0,34	0,25
Lubinka	1,07	0,80	0,53	0,54	0,80	0,80	0,53	0,54	0,80	1,07	0,80	0,27	7,89	7,89	10,81	10,26	0,27	0,53	1,06	1,07
Łowczówek	0,44	0,52	0,17	0,17	0,09	0,17	0,26	0,09	0,00	0,09	0,00	0,00	0,56	0,55	1,08	1,06	0,00	0,26	0,26	0,26
Pleśna	0,44	0,39	0,34	0,49	2,47	1,18	1,07	1,07	0,20	0,34	0,19	0,34	0,40	0,40	0,73	1,07	0,00	0,10	0,10	0,10
Rychwałd	0,74	0,90	0,54	0,45	1,03	0,90	0,90	0,76	0,74	0,45	0,18	0,30	1,19	1,27	2,56	2,47	0,00	0,45	0,36	0,30
Rzuchowa	0,23	0,17	0,11	0,05	0,40	0,23	0,16	0,11	0,00	0,00	0,00	0,00	1,02	1,02	2,03	1,92	0,00	0,11	0,16	0,16
Szczepanowice	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,13	0,13	0,13	0,00	0,00	0,00	0,00	1,12	1,09	1,56	1,52	0,00	0,13	0,27	0,13
Świebodzin	0,29	0,57	0,28	0,28	0,29	0,00	0,00	0,00	0,10	0,10	0,09	0,19	1,42	1,40	2,03	1,95	0,10	0,19	0,28	0,28
Woźniczna	0,00	0,00	0,00	0,00	0,46	0,23	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	3,57	3,39	3,23	3,08	0,00	0,46	0,45	0,46

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pleśnej

Tabela 3. Wskaźniki zjawisk społecznych – czynniki bezpieczeństwa, demograficzne, aktywność mieszkańców

Sołectwo	Czynniki bezpieczeństwa					Czynniki demograficzne								Aktywność mieszkańców	
	Liczba przestępstw na 1 tys. ludności				Liczba interwencji policji na 100 mieszkańców	Wskaźnik obciążenia demograficznego				Udział osób starszych w ogólnej ludności				Liczba NGO wg rejestru powiatowego na 1000 mieszkańców	Frekwencja wyborcza
	2011	2012	2013	2014	2014	2011	2012	2013	2014	2011	2012	2013	2014	2014	2014
Dąbrówka Szczepanowska	9,19	3,67	5,68	7,45	5,21	60,95	57,06	53,94	53,43	15,63	15,41	15,72	15,83	0,00	53,92
Janowice	5,70	0,00	1,64	1,65	1,82	52,36	52,26	52,76	53,23	13,19	13,33	13,65	13,73	1,65	48,89
Lichwin	3,35	0,00	1,69	1,69	2,36	58,57	55,47	55,31	53,43	11,98	11,73	12,07	12,23	1,69	49,18
Lubinka	8,02	5,33	0,00	0,00	6,97	53,91	50,60	51,61	48,61	10,16	10,13	9,84	10,46	5,36	50,69
Łowczówek	1,76	0,00	1,73	0,87	1,82	55,83	56,77	56,50	56,73	15,67	15,97	16,02	16,32	0,87	45,16
Pleśna	2,47	3,92	2,91	4,37	0,68	50,19	50,63	52,36	52,59	12,34	12,30	13,23	13,59	2,91	40,94
Rychwałd	5,90	0,00	3,60	10,59	6,96	58,41	55,81	51,83	49,55	12,39	11,79	14,03	12,25	0,00	46,92
Rzuchowa	3,95	3,38	0,55	3,77	4,42	56,08	55,06	54,88	55,01	11,07	11,03	10,79	11,20	3,77	45,63
Szczepanowice	2,70	1,35	3,35	6,70	3,08	47,71	47,57	46,90	46,27	12,00	12,38	12,88	13,20	1,34	55,91
Świebodzin	0,97	0,96	0,00	0,00	2,07	63,64	64,57	64,85	64,75	13,74	13,68	13,96	14,51	1,89	55,23
Woźniczna	0,00	4,59	0,00	0,00	1,59	47,78	51,39	54,55	54,58	12,93	13,53	14,03	14,81	0,00	40,94

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

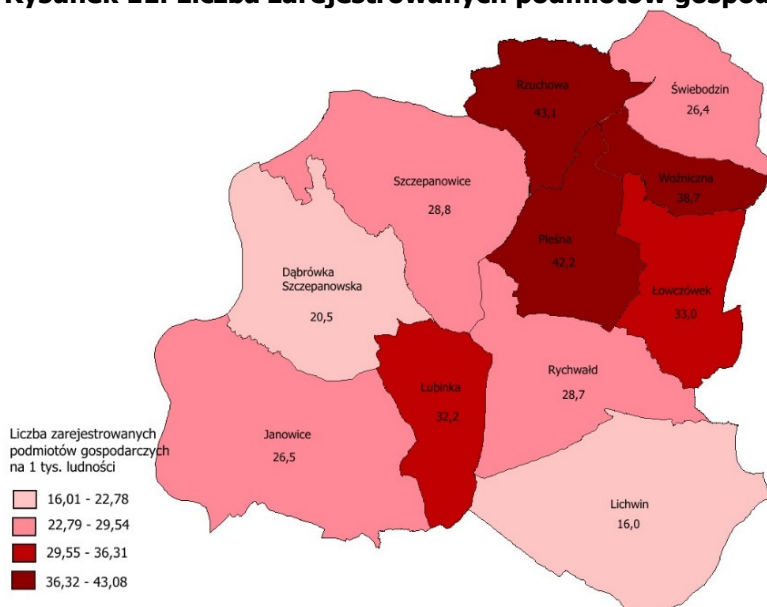
4.2. Diagnoza zjawisk techniczno-środowiskowych

Analizy zjawisk dokonano w oparciu o czynniki gospodarcze, przestrzenne, techniczne i środowiskowe.

4.2.1. Czynniki gospodarcze

Zgodnie ze wskaźnikami uwzględnionym w *Ustawie o rewitalizacji*, sytuacja kryzysowa w danym obszarze może być również związana z niskim poziomem przedsiębiorczości na analizowanym terenie. Dobrze rozwinięta sfera działalności gospodarczej jest wypadkową wielu czynników: począwszy od kapitału ludzkiego, przez położenie gminy, na wsparciu władz lokalnych kończąc. Poziom przedsiębiorczości jest mierzony liczbą zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysięcy mieszkańców. Wskaźnik przedsiębiorczości w sołectwach w 2014 roku wahał się od 16 podmiotów do ponad 43 podmiotów na 1 tysięcy mieszkańców.

Rysunek 11. Liczba zarejestrowanych podmiotów gospodarczych na 1 tysięcy ludności w 2014 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

W gminie Pleśna najniższy poziom przedsiębiorczości odnotowano w sołectwach Lichwin i Dąbrówka Szczepanowska.

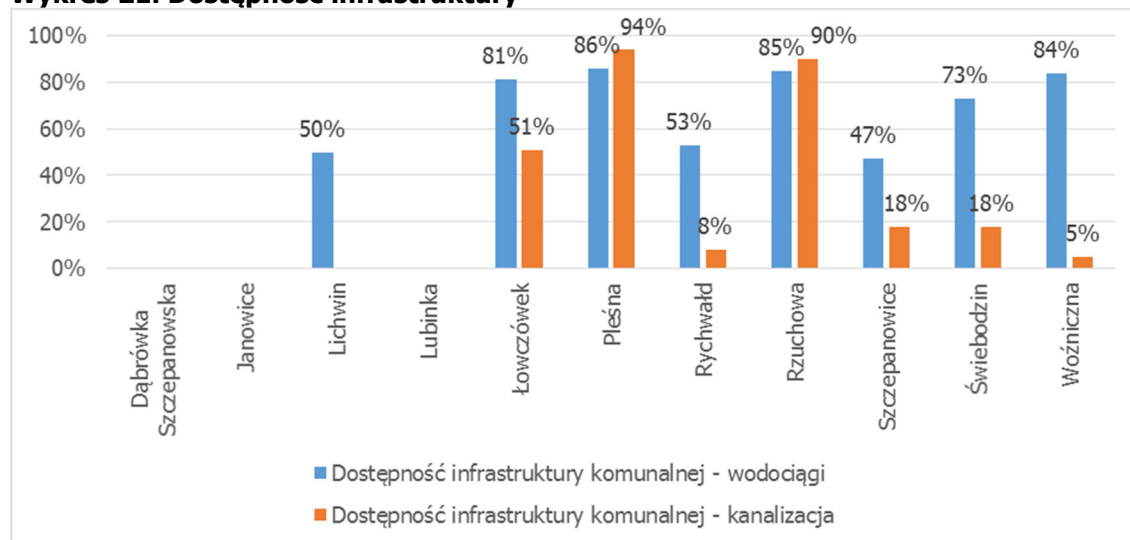
4.2.2. Czynniki przestrzenne

Czynniki przestrzenno-funkcjonalne charakteryzowane są poprzez: wyposażenie w infrastrukturę techniczną i społeczną oraz stan tej infrastruktury w danym obszarze. W dalszej analizie wykorzystano dwa wskaźniki z tego zakresu:

- dostępność infrastruktury komunalnej – wodociągi;
- dostępność infrastruktury komunalnej – kanalizacja.

Wskaźniki opisujące dostępność infrastruktury pokazują jaki procent sołectwa jest wyposażony w sieć wodociągową i sieć kanalizacyjną. W 2014 roku w trzech sołectwach: Dąbrówka Szczepanowska, Janowice i Lubinka brak było jakichkolwiek sieci wodno-kanalizacyjnych, natomiast w sołectwie Lichwin do komunalnej infrastruktury wodociągowej dostęp miało zaledwie 50% mieszkańców sołectwa, natomiast infrastruktury kanalizacyjnej na tym obszarze nie było.

Wykres 21. Dostępność infrastruktury

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

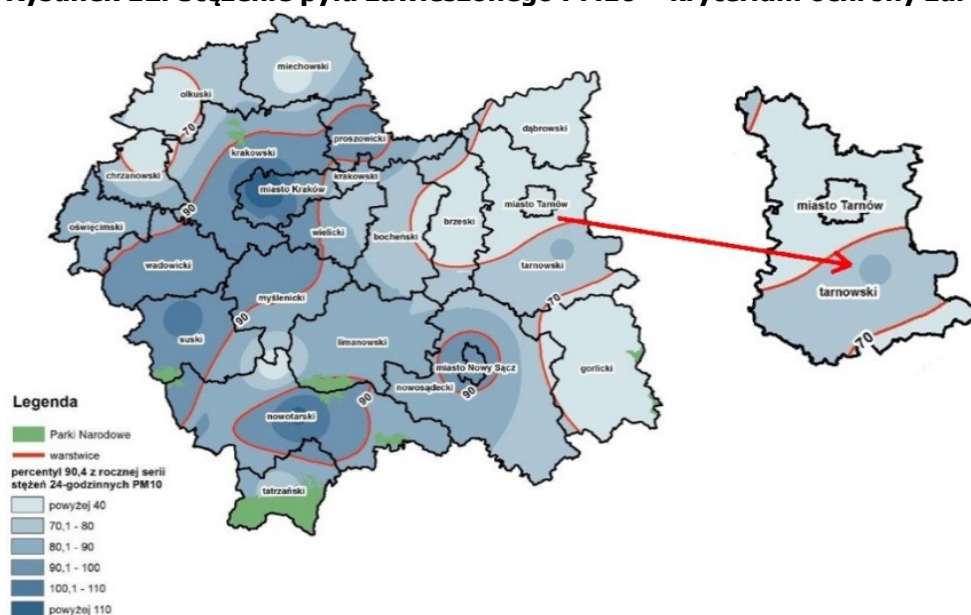
4.2.3. Czynniki techniczno-środowiskowe

Kolejną badaną grupą czynników, o której mowa w *Wytycznych Ministerstwa* są czynniki związane ze stanem technicznym zabudowy znajdującej się na terenie gminy oraz ze standardami środowiska, w tym gospodarką odpadami stanowiącymi zagrożenie dla życia, zdrowia lub stanu środowiska. W dalszej analizie wykorzystano cztery wskaźniki z tego zakresu:

- poziom zanieczyszczenia pyłami z palenisk domowych;
- liczbę zabytków wpisanych do rejestru zabytków na 1 km²;
- procent osuwisk;
- zagrożenie hałasem;
- zagrożenie azbestem.

Dodatkowo diagnozę wzbogacono o analizę treści raportu Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie pod tytułem *Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku*. Wskazuje on na przekroczenie emisji PM10 oraz PM2,5 (emisja pyłu zawieszonoego o najdrobniejszych frakcjach mogących łatwo przedostać się do dróg oddechowych) z palenisk lokalnych.

Rysunek 12. Stężenie pyłu zawieszonoego PM10 – kryterium ochrony zdrowia

Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie

Rysunek 13. Stężenie pyłu zawieszonego PM_{2,5} – kryterium ochrony zdrowia

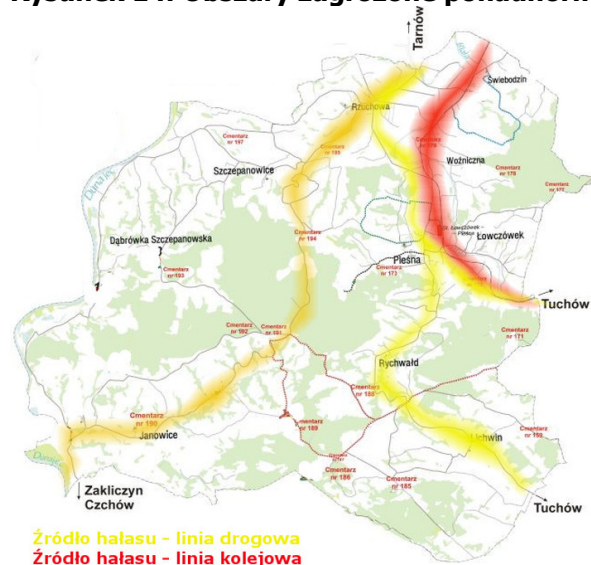
Źródło: Ocena jakości powietrza w województwie małopolskim w 2014 roku, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Krakowie

Mieszkańcy Pleśnej są równomiernie narażeni na emisję pyłów zawieszonych PM₁₀ oraz PM_{2.5}. Wysokie stężenie pyłów zawieszonych ma wpływ na zachorowalność mieszkańców na choroby układu oddechowego, alergie oraz choroby nowotworowe. Częstsze zapadanie na choroby układu oddechowego wiąże się z większą liczbą porad udzielanych przez lekarzy oraz istotnym zagrożeniem dla życia i zdrowia mieszkańców.

Kolejnym wskaźnikiem z zakresu czynników techniczno-środowiskowych jest liczba zabytków na 1 km². W 2014 roku najwięcej zabytków ujętych w gminnej ewidencji było w sołectwach Janowice i Pleśna. Obiekty te – często o funkcjach mieszkaniowych – są bardzo często w złym stanie technicznym, co przekłada się na obraz stanu zasobu mieszkaniowego na obszarze gminy.

Kolejny wskaźnik to uciążliwości powodowane hałasem. Głównym źródłem hałasu na terenie gminy Pleśna są linie drogowe oraz linia kolejowa, w tym szczególnie droga relacji Tarnów – Pleśna – Zakliczyn oraz linia kolejowa relacji Tarnów – Leluchów. Można założyć, że wzdłuż dróg i linii kolejowej okresowo może następować przekroczenie obowiązujących norm natężenia hałasu. Przebiegający przez gminę szlak kolejowy to jednotorowa trakcja z Tarnowa w kierunku Stróż, z ruchem pociągów o natężeniu 68 składów na dobę, kierowanych w stronę Nowego Sącza i Zagórza. Na hałas spowodowany pociągiem narażeni są mieszkańcy miejscowości: Pleśna, Łowczówek, Woźniczka i Świebodzin. Główny trzon wewnętrznego układu komunikacyjnego gminy Pleśna stanowią drogi powiatowe. Na terenach zabudowy mieszkaniowej znajdującej się w bliskiej odległości od jezdni progowej poziom hałasu w środowisku (77.0 dB (A)) może być przekraczany, przede wszystkim w miejscowościach przez które przebiega droga powiatowa Tarnów – Zakliczyn tj. Rzuchowa, Szczepanowice, Lubinka, Janowice oraz droga powiatowa Rzuchowa – Pleśna - Siedliska tj. Rzuchowa, Pleśna, Rychwałd, Lichwin.

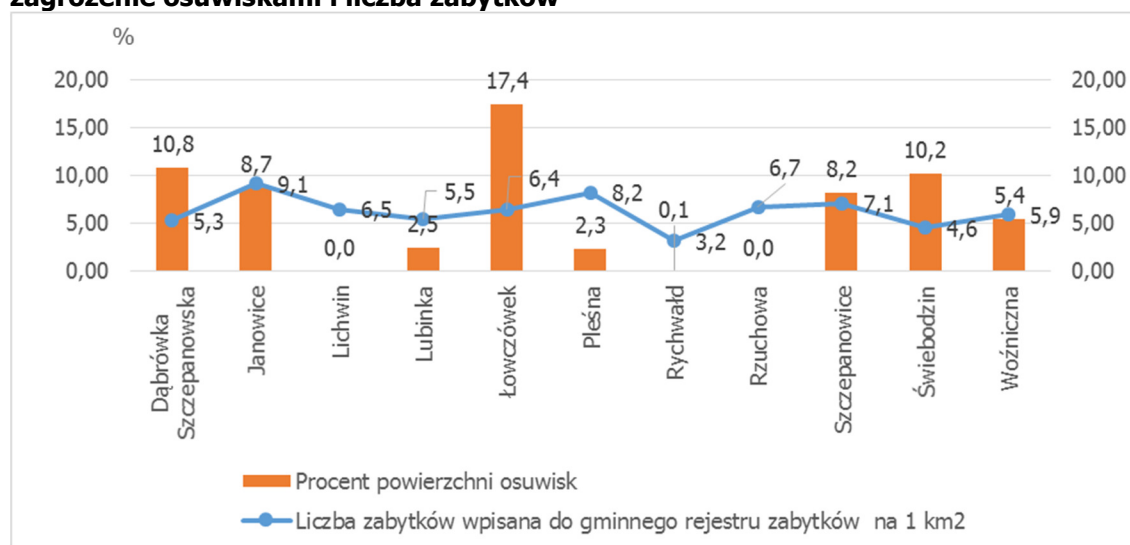
Rysunek 14. Obszary zagrożone ponadnormatywnym hałasem komunikacyjnym

Źródło: Opracowanie własne

Znaczna część gminy jest zagrożona osuwiskami. Osuwiska aktywne lub okresowo aktywne są obszarami szczególnie niebezpiecznymi dla inwestycji i działalności człowieka. Aktywność osuwiska to proces polegający na przemieszczaniu powierzchniowym lub wgłębny utworów, zachodzący z różną intensywnością w nieregularnych odstępach czasu, możliwy do rejestracji i obserwacji podczas cyklicznych pomiarów. Proces ten może zachodzić powoli lub gwałtownie w wyniku oddziaływania czynników naturalnych (opady, roztopy, erozja, abrazja itp.) lub antropogenicznych. Stopień aktywności osuwiska jest parametrem trudnym do jednoznacznej oceny w terenie, przy braku danych pochodzących z systematycznego, wieloletniego monitoringu, aktywność zazwyczaj ocenia się poprzez porównanie z innymi osuwiskami. Największym udziałem obszarów zagrożonych wystąpieniem ruchów osuwiskowych charakteryzuje się miejscowości: Łowczówek, Dąbrówka Szczepanowska, Szczepanowice, Woźniczna oraz Świebodzin

Wykres 22. Wybrane wskaźniki z zakresu czynników techniczno-środowiskowych - zagrożenie osuwiskami i liczba zabytków

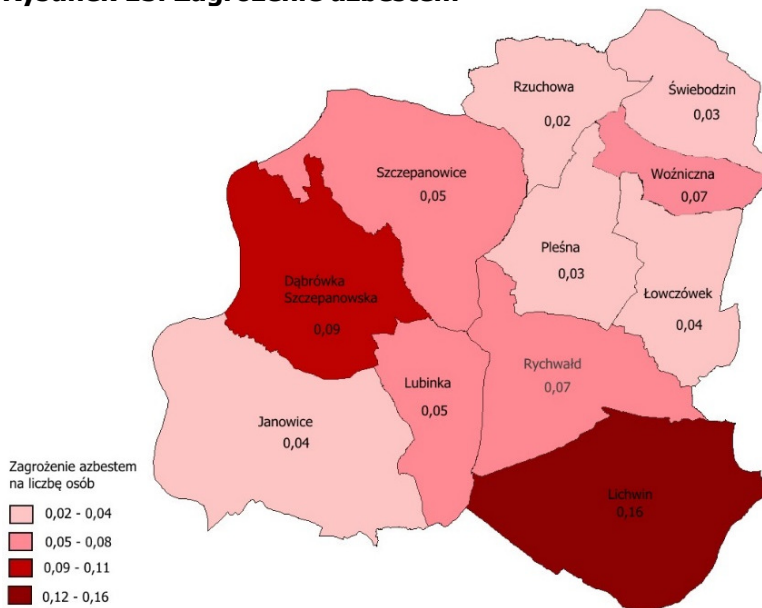

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

Ostatnim wskaźnikiem z analizowanych czynników jest wskaźnik związany z narażeniem mieszkańców na szkodliwe działanie budynków zawierających wyroby z azbestu. Dowiedziono, że azbest ma oddziaływania rakotwórcze, dlatego powinien być niezwłocznie usuwany z budynków, jednakże usuwanie azbestu jest czynnością skomplikowaną i generującą znaczne

koszty. W 2014 roku najwięcej osób było wystawionych na niekorzystne działanie azbestu w Lichwinie i Dąbrówce Szczepanowskiej.

Rysunek 15. Zagrożenie azbestem

Tabela 4. Wskaźniki z zakresu zjawisk techniczno-środowiskowych

Sołectwo	Zjawiska gospodarcze	Zjawiska techniczne		Zjawiska przestrzenne		Zjawiska środowiskowe
	Liczba przedsiębiorstw na 1 tys. ludności standaryzowana	Dostępność infrastruktury komunalnej – wodociągi	Dostępność infrastruktury komunalnej – kanalizacja	Liczba zabytków wpisana do gminnego rejestru zabytków na 1 km ²	Procent powierzchni aktywnych osuwisk	Zagrożenie azbestem na liczbę osób
		2014	2014	2014	2014	2014
Dąbrówka Szczepanowska	20,5	0%	0%	5,27	10,80	0,09
Janowice	26,5	0%	0%	9,15	8,67	0,04
Lichwin	16,0	50%	0%	6,46	0,00	0,16
Lubinka	32,2	0%	0%	5,48	2,49	0,05
Łowczówek	33,0	81%	51%	6,43	17,36	0,04
Pleśna	42,2	86%	94%	8,21	2,32	0,03
Rychwałd	28,7	53%	8%	3,19	0,09	0,07
Rzuchowa	43,1	85%	90%	6,71	0,00	0,02
Szczepanowice	28,8	47%	18%	7,09	8,17	0,05
Świebodzin	26,4	73%	18%	4,57	10,17	0,03
Woźniczna	38,7	84%	5%	5,87	5,38	0,07

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Gminy Pleśna

4.3. Jakość życia i dostępność usług

W trakcie analiz badano dostępność usług społecznych i technicznych oraz subiektywne odczucie mieszkańców dotyczące jakości życia w poszczególnych jednostkach urbanistycznych. Ponad połowa mieszkańców uważa, że jakość życia w gminie jest raczej dobra, źle i bardzo źle ocenia ¼ osób. Najgorzej oceniana jest w Dąbrówce Szczepanowskiej, Rychwałdzie, Świebodzinie i Janowicach.

Dostęp i jakość usług społecznych jest wyznacznikiem jakości życia, oraz determinuje trwałą i zrównoważony rozwój gospodarczy. Dostępność rozumiana w wielu wymiarach, jako osiągalność, dostępność przestrzenna, dostępność organizacyjna, dostępność kosztowa i akceptowalność. W trakcie konsultacji społecznych mieszkańcy podkreślali wagę dostępu do infrastruktury społecznej jako istotnego wyznacznika ich poczucia dobrej jakości życia w danym miejscu.

Przebadano infrastrukturę społeczną oraz ofertę na terenie gminy Pleśna zawiązaną z:

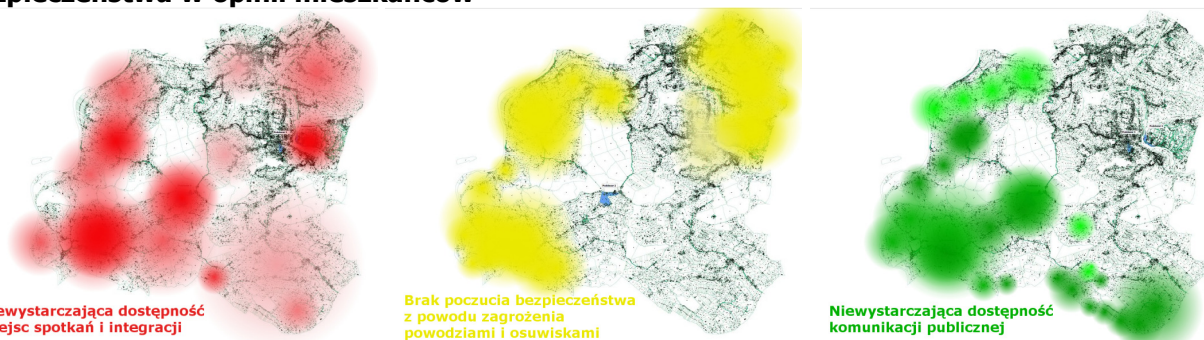
- sportem i rekreacją;
- oświatą;
- ochroną zdrowia;
- kulturą;
- infrastrukturą, która stanowi centrum życia społecznego (np. kościół, remiza OSP, itp.).

Największe braki w tym zakresie są Łowczówku i Woźnicznej, gdzie praktycznie nie ma miejsca dostępnego dla mieszkańców, które mogłoby pełnić funkcję sprzyjającą integracji.

Mieszkańcy podkreślali **niewystarczającą dostępność do miejsc do wspólnego spędzania wolnego czasu i integracji**, co powoduje coraz większą izolację i „zamykanie się w domach”. Respondenci wymieniali, że najbardziej uciążliwy jest brak dostępności **miejsc dostosowanych do potrzeb seniorów oraz rodzin z dziećmi**. Bardzo poważnym problemem jest brak poczucia bezpieczeństwa z powodu **obaw przed powodzią i osunięciami ziemi**. Opinia mieszkańców jest zbieżna z wskaźnikami dotyczącym powierzchni osuwisk w gminie.

Kolejny problem to **ograniczona mobilność mieszkańców części terenów wiejskich** spowodowana przede wszystkim ukształtowaniem terenu (gmina „podzielona” jest wzniesieniem) i niedostateczną komunikacją publiczną (przede wszystkim autobusową) – niska częstotliwość kursowania i złe dopasowanie rozkładów jazdy do potrzeb mieszkańców.

Rysunek 16. Dostępność miejsc spotkań i integracji, komunikacji publicznej i poczucie bezpieczeństwa w opinii mieszkańców

Źródło: Opracowanie własne na podstawie opinii mieszkańców gminy Pleśna

4.4. Wybór obszaru zdegradowanego wraz z uzasadnieniem

Ostatnim etapem diagnozy jest wskazanie obszaru zdegradowanego, który wykazuje kumulację negatywnych zjawisk społecznych oraz dodatkowo w pozostałych analizowanych zjawiskach wykazuje nagromadzenie negatywnych cech.

Na podstawie uzyskanego wskaźnika sum standaryzowanych dla zakresu społecznego, jako obszary o szczególnej koncentracji problemów w tym obszarze można wytypować następujące sołectwa: **Dąbrówka Szczepanowska, Lubinka, Łowczówek, Rychwałd, Pleśna, Woźniczna, Janowice, Świebodzin**. W wymienionych sołectwach na uwagę zasługiwały problemy związane z ogólnym korzystaniem ze środków pomocy społecznej, bezrobociem, ubóstwem. Również bezpieczeństwo w tych sołectwach, zarówno to wynikające z przestępczości,

jak również narażenia na czynniki naturalne takie jak osuwiska nie jest na zadowalającym poziomie. Niepokojąca jest również kwestia związana z niekorzystnymi zmianami demograficznymi, a w szczególności udziału osób starszych w społeczności gminy, który najwyższy był w sołectwach Dąbrówka Szczepanowska i Łowczówek.

Tabela 5. Wartości wskaźnika sum standaryzowanych dla zjawisk społecznych i techniczno-środowiskowych

Jednostka urbanistyczna	Zjawiska społeczne	Zjawiska techniczno-środowiskowe
Dąbrówka Szczepanowska	45,67	4,37
Lubinka	40,07	3,2
Pleśna	34,04	1,09
Łowczówek	33,65	2,57
Rychwałd	33,12	2,22
Woźniczna	31,83	2,26
Janowice	28,81	4,29
Świebodzin	27,77	2,47
Szczepanowice	19,83	3,13
Lichwin	18,37	3,97
Rzuchowa	14,38	0,64

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

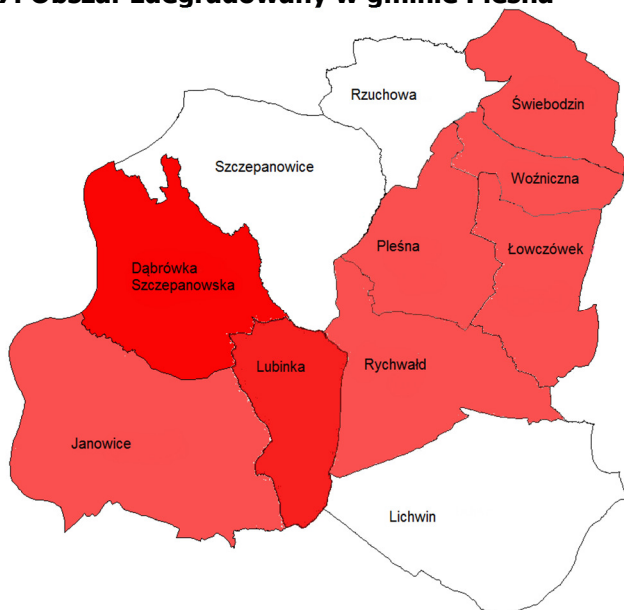
Opierając się na tak przeprowadzonym postępowaniu badawczym możliwe było wyznaczenie ośmiu jednostek urbanistycznych, które charakteryzują się koncentracją negatywnych zjawisk, tj. noszą znamiona obszaru zdegradowanego w pierwszej kolejności wedle problemów społecznych, a następnie pozostałych.

Tabela 6. Wartości wskaźnika degradacji

Jednostka urbanistyczna	Wskaźnik degradacji	Skala degradacji (stan jednostki urbanistycznej)	Zdiagnozowane problemy w poszczególnych aspektach rewitalizacji				
			społeczny	gospodarczy	przestrzenno-funkcyjny	środowiskowy	techniczny
Dąbrówka Szczepanowska	50,04	bardzo zły	X	X	X	X	X
Lubinka	43,27		X				X
Łowczówek	36,22	zły	X		X		
Rychwałd	35,34		X			X	
Pleśna	35,13		X		X		
Woźniczna	34,09		X			X	
Janowice	33,10		X	X	X		X
Świebodzin	30,24		X	X			
Szczepanowice	22,97	dobry			X		
Lichwin	22,34			X		X	X
Rzuchowa	15,03	bardzo dobry					

Źródło: Opracowanie własne na podstawie pozyskanych danych

Rysunek 17. Obszar zdegradowany w gminie Pleśna

Źródło: Opracowanie własne

5. CHARAKTER POTRZEB REWITALIZACYJNYCH

5.1. Wskazanie obszaru rewitalizacji wraz z uzasadnieniem

Synteza wyników uzyskanych z przeprowadzonej diagnozy oraz badań ilościowych i jakościowych obecnej sytuacji w gminie Pleśna, a także oczekiwania i potrzeby lokalnej społeczności wyrażone podczas warsztatów rewitalizacyjnych, doprowadziły do wyodrębnienia obszaru rewitalizacji na terenie gminy, który cechuje się największą kumulacją negatywnych zjawisk i problemów.

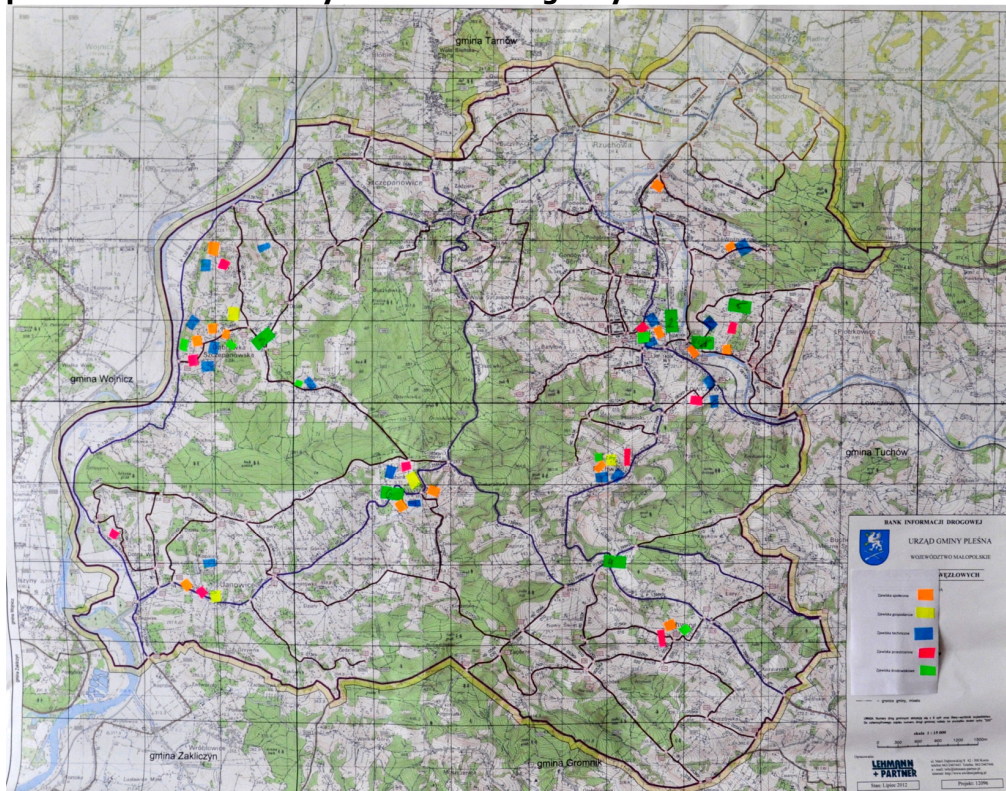
Specyfika pracy w mniejszych gminach sprawia, iż przy określaniu obszaru rewitalizacji najistotniejszym czynnikiem są indywidualne opinie mieszkańców. W procesie tworzenia dokumentu najistotniejsze dla wspólnoty samorządowej było uwzględnienie wewnętrznej różnorodności obszarów wiejskich, bowiem specyfika problemów jest inna w przysiółku obejmującym kilka domów, inna w centrum dużej wsi. Różnice w wielkości i gęstości zaludnienia jednostek urbanistycznych są niezmiernie ważne, gdyż, szczególnie na terenach wiejskich, gęstość zamieszkania zupełnie zmienia relacje społeczne i dlatego przy wyznaczaniu obszaru rewitalizacji kluczowe znaczenie miały opinie wyrażone przez mieszkańców. Poglądy te zostały zebrane w trakcie badań fokusowych, szerokiej ankietyzacji oraz spotkań z mieszkańcami. Opinie wskazujące koncentrację i charakterystykę problemów, były podstawą do ostatecznego definiowania granic podobszarów rewitalizacji, a najistotniejsze z nich znalazły się w opisie każdego z podobszarów rewitalizacji, z podziałem na problemy społeczne i pozostałe (por. tabela *Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji*).

Analiza danych zastanych (*desk reaserch*), która opierała się na analizie informacji i wskaźników w aspektach społecznym, gospodarczym, środowiskowym, przestrzennym i technicznym, jako czynników obrazujących jakość życia na terenie jednostek urbanistycznych stanowiła punkt odniesienia do badań jakościowych i ilościowych. Wybór powyższych metod i technik badawczych podyktowany został specyfiką problematyki rewitalizacji, a jednocześnie pozwalał na skuteczne wyznaczenie obszaru rewitalizacji.

Badania ilościowe obejmowały:

- badania metodą CAWI mieszkańców dotyczące jakości życia w gminie Pleśna i poszczególnych sołectwach (liczba wypełnionych ankiet: 126 ankiet, okres badania: 2015.11.26-2016.01.15)
- badania metodą CAWI liderów lokalnych dotyczące problemów i potencjałów sołectwa w gminie Pleśna (liczba wypełnionych ankiet: 20 ankiet, okres badania: 2015.11.26-2016.01.15). Do wyrażenia swoich opinii w badaniach zaproszono osoby mieszkające lub pracujące na obszarze gminy Pleśna, które pełnią znaczące funkcje w różnych organizacjach i instytucjach zlokalizowanych na terenie gminy.

Badania jakościowe przeprowadzono z wykorzystaniem techniki zogniskowanych wywiadów grupowych. Na potrzeby wyznaczenia obszaru rewitalizacji przeprowadzono 1 wywiad grupowy, w którym uczestniczyło łącznie 7 osób – członkowie organizacji pozarządowych, pracownik socjalny, urzędnicy, sołtysi.

Tabela 7. Mapa koncentracji problemów społecznych, gospodarczych, środowiskowych, przestrzenno-technicznych na obszarze gminy Pleśna – badanie fokusowe

Źródło: Mapa z badania fokusowego w Urzędzie Gminy w Pleśnej

Proces badawczy pozwolił określić lokalizację kluczowych problemów, a w konsekwencji wyznaczyć obszar rewitalizacji, **tylko tam gdzie na obszarze zdegradowanym była kumulacja problemów społecznych i minimum jeden kluczowy czynnik gospodarczy, środowiskowy, przestrzenny lub techniczny.**

Tabela 8. Kluczowe wskaźniki obrazujące stan kryzysu obszaru rewitalizacji z powodu koncentracji problemów

Problematyka	Wskaźnik	Gmina	Wskazany obszar rewitalizacji
Ubóstwo	Liczba osób korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa na 100 mieszkańców	1,45	4,90
Bezrobocie	Liczba osób objętych pomocą społeczną z powodu bezrobocia na 100 mieszkańców wieku produkcyjnym	0,80	0,98
Przestępczość	Liczba przestępstw ogółem na 1000 mieszkańców	3,37	7,84
Niski poziom kapitału społecznego	Liczba NGO na 1 000 mieszkańców	1,77	0
Poziom uczestnictwa w życiu publicznym i kulturalnym	Liczba czytelników zapisanych do biblioteki na 1000 mieszkańców	149,84	137,25
Kluczowy czynnik (gospodarczy, środowiskowy, przestrzenny, techniczny) z kategorii pozostałych zjawisk negatywnych decydujący o wskazaniu obszaru	Jako kluczowe zjawisko negatywne dla obszaru wskazano niską aktywność gospodarczą na obszarze rewitalizacji		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych z Urzędu Gminy w Pleśnej

Szeroki udział mieszkańców na każdym etapie wyznaczania obszaru zdegradowanego i obszaru rewitalizacji gwarantuje, że wybrane obszary są odpowiedzią na rzeczywiste

zapotrzebowanie mieszkańców gminy Pleśna. Trafne dopasowanie do dostrzeganych i wskazywanych przez mieszkańców problemów pozwoli na podjęcie działań naprawczych, które dadzą oczekiwane przez społeczeństwo efekty.

Wyznaczono **obszar rewitalizacji o łącznej powierzchni 64,86 ha (tj. 0,78% powierzchni gminy)**, zamieszkałe przez **273 osoby (tj. 2,29% populacji gminy Pleśna)**. Składa się on z 5 podobszarów:

- Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła;
- Lubinka – Centrum;
- Pleśna – Centrum;
- Łowczówek – Relax;
- Janowice – Centrum.

5.1.1. Podobszar 1: Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

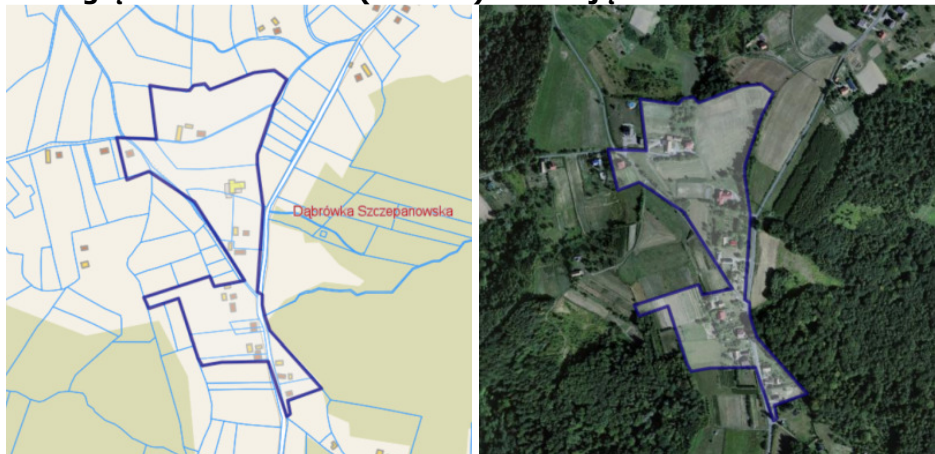
Tabela 9. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Dąbrówki Szczepanowskiej

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Relatywnie duża liczba osób korzystająca ze wsparcia z powodu długotrwałej bądź ciężkiej choroby. 2. Relatywnie duża liczba osób korzystająca ze wsparcia z powodu ubóstwa. 3. Dużo rodzin wielodzietnych, z których część objęta jest wsparciem opieki społecznej. 4. Duża liczba osób starszych. 5. Występujące zjawiska przemocy domowej. 6. Duża liczba przestępstw, w tym w szczególności kradzieży, częste przypadki znęcania się. 7. Dużą liczbą zdarzeń komunikacyjnych (wypadki, kolizje, ranni). 8. Duża liczba osób dotkniętych różnymi skutkami występowania osuwisk (zniszczone domy, konieczność przesiedleń itp.). 9. Niska aktywność społeczna (brak NGO). 10. Duże bezrobocie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoka aktywność społeczna mierzona udziałem w wyborach. 2. Dobre relacje wewnątrzspółnotowe.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża liczba obszarów osuwiskowych. 2. Niski wskaźnik przedsiębiorczości. 3. Brak infrastruktury wodociągowej i kanalizacyjnej. 4. nierozwiązany problem azbestu. 5. Problem z komunikacją publiczną (dojazd do Tarnowa, Pleśnej). 6. Słaby dostęp do Internetu. 7. Brak miejsca, w którym mieszkańcy mogą się spotkać. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Walory krajobrazowe (możliwość rozwoju agroturystyki).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszar **Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Dąbrówka Szczepanowska**, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji.

Rysunek 18. Podobszar rewitalizacji *Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła* z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o System Informacji Przestrzennej Gminy Pleśna

Tabela 10. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji *Dąbrówka Szczepanowska – dawna szkoła*

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudno znaleźć pracę. 2. Niska aktywność (NGO). 3. Nie mamy miejsca wokół którego koncentruje się życie społeczne (zamknięto szkołę). 4. Publiczne obiekty sportowe są słabo dostępne komunikacyjnie, ludziom trudno jest tu dojechać. 5. Daleko do szkoły i przedszkola. 6. Nie ma miejsc do spędzania wolnego czasu. 7. Miejsce bardzo ważne dla mieszkańców całej miejscowości, mające duże oddziaływanie. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nie ma dobrego Internetu. 2. Słaba komunikacja do centrum gminy. 3. Nie ma firm. 4. Niszczący budynek dawnej szkoły. 5. Niezagospodarowany teren wokół budynku dawnej szkoły.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 287, 290/2, 290/1, 387/2, 295, 294, 296/2, 296/3, 297, 387/2, 396/1, 396/2, 368, 514/1, 514/2, 515, 298, 549, 548/1, 296/1 jednostka ewidencyjna Pleśna, obręb Dąbrówka Szczepanowska.

Powierzchnia podobszaru: 8,84 ha.

Ludność podobszaru: 32 osoby.

Opis podobszaru: obszar położony wzdłuż dwóch dróg gminnych relacji Dąbrówka Szczepanowska – Szczepanowice – Lichwin oraz Dąbrówka Szczepanowska – przysiółek Nakle. Droga nieoświetlona, zniszczona, bez chodników sprawia, iż mieszkańcy nie czują się przy niej bezpiecznie.

Na obszarze dominuje zabudowa mieszkaniowa, sporadycznie występuje także zabudowa o charakterze zagrodowym. Stan i estetyka większości budynków raczej dobra. Dominującym problemem dla mieszkańców wsi jest brak sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Narastającym problemem jest także – funkcjonujący na obszarze rewitalizacji – punkt selektywnej zbiórki odpadów (zlokalizowany w rejonie byłej szkoły), w którym zalegają wysypujące się z kontenerów i porzucane obok nich odpady. Także trasa dojścia do punktu jest systematycznie zanieczyszczana. Sytuacja taka powoduje zagrożenie epidemiologiczne dla najbliższego obszaru. Istotnym problemem na obszarze jest także wykorzystywanie w domowych paleniskach różnego rodzaju odpadów. Proceder ten ma miejsce nie tylko zimą, ale de facto przez cały rok, a uzyskiwane w ten sposób ciepło wykorzystywane jest do podgrzewania c.w.u.

Najważniejszym obiektem na obszarze rewitalizacji jest budynek dawnej szkoły. Do niedawna pełniący ważne funkcje społeczne i stanowiący centrum życia miejscowej ludności. Obecnie wykorzystywany w bardzo ograniczonym zakresie, co stwarza zagrożenie szybkiej i postępującej dekapitalizacji obiektu. Niewielka część wykorzystywana obecnie jako miejsce spotkań lokalnych organizacji pozarządowych; obiekt pełni także funkcję lokalu wyborczego dla wsi Dąbrówka

Szczepanowska; średnio 2 razy do roku odbywają się zebrania wiejskie. Przez większość czasu budynek jest nieużywany i niszczeje.

Wokół budynku funkcjonujące tereny sportowo-rekreacyjne, które z powodu braku dozoru nad całym obszarem – szczególnie wieczorami – stają się miejscem, w którym (w celach poza sportowych) zbiera się miejscowa młodzież. Często dochodzi do awantur i zakłócania porządku, co jest szczególnie uciążliwe do mieszkańców okolicznych posesji. Tereny rekreacyjne są rozjeżdżane motocyklami i quadami i trwale niszczone.

W całej miejscowości brakuje miejsca spotkań dla mieszkańców.

Rysunek 19. Budynek byłej szkoły w Dąbrówce Szczepanowskiej wraz z otoczeniem

Źródło: Pro Regio Consulting

5.1.2. Podobszar 2: Lubinka – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 11. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Lubinka

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża liczba mieszkańców korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej, w tym m.in. z powodu bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego oraz pozostawania bez pracy. 2. Duża liczba osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych. 3. Duża liczba osób korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz wielodzietności. 4. Dużo osób starszych korzystających ze wsparcia opieki społecznej. 5. Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego. 6. Duże zagrożenie przemocą domową (najwyższy wskaźnik w gminie rodzin objętych niebieską kartą). 7. Relatywnie słaby udział mieszkańców w kulturze (bardzo mały wskaźnik czytelnictwa). 8. Najwyższa w gminie liczba interwencji policji na 100 mieszkańców (kradzieże, uszczerbek na zdrowiu, uszkodzenia mienia). 9. Duże zagrożenie wypadkami i kolizjami drogowymi. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwiązany problem azbestu.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzennie-funkcjonalne)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Brak infrastruktury kanalizacyjnej. 2. Słabo rozwinięta infrastruktura wodociągowa. 3. Słaby dostęp do Internetu. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wyciąg narciarski chętnie odwiedzany przez mieszkańców Tarnowa i okolic.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszar **Lubinka – Centrum** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **sołectwo Lubinka**, a także stwarza

realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji.

Rysunek 20. Podobszar rewitalizacji Lubinka – Centrum z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o System Informacji Przestrzennej Gminy Pleśna

Tabela 12. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji Lubinka – Centrum

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Trudno znaleźć pracę. 2. Niska aktywność mieszkańców. 3. Rosnąca liczba osób ubogich. 4. Nie ma miejsc do spędzania wolnego czasu. 5. Nie czujemy się bezpiecznie szczególnie na drodze (brak chodników, oświetlenia). 6. Zdarzają się akty chuligaństwa i wandalizmu oraz agresywne zachowania osób nietrzeźwych. 7. Szkoła zamknięta popołudniami i wieczorami, a można by coś tam robić. 8. Obawiamy się osuwisk. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Nasza miejscowość jest zaniedbana. 2. Nie ma dobrego Internetu. 3. Słaba komunikacja do centrum gminy. 4. Nie ma firm.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 30, 31, 33/1, 33/5, 33/7, 33/9, 33/10, 34/3, 34/4, 35/1, 35/3, 37/1, 37/2, 38/1, 38/2, 39, 87/1, 88/2, 88/3, 88/4, 88/6, 88/7, 88/8, 89, jednostka ewidencyjna Pleśna, obręb Lubinka.

Powierzchnia podobszaru: 16,88 ha.

Ludność podobszaru: 58 osób.

Opis podobszaru: obszar stanowi ściśle centrum miejscowości Lubinka. Na wskazanym terenie znajduje się budynek szkoły w niezadowalającym stanie technicznym oraz remiza OSP Lubinka. Na wskazanym obszarze znajduje się także kaplica służąca mieszkańcom jako miejsce kultu.

Obszar wskazany jako wymagający rewitalizacji jest zaniedbany, substancja budowlana w złym stanie technicznym. Powoduje to m.in. że mieszkańcy pozbawieni są miejsc spotkań i integracji. Wpływa to negatywnie na tożsamość miejsc. Obecne centrum miejscowości jest zdeintegrowane i nie pełni swoich centrotwórczych funkcji.

Budynki szkoły i remizy OSP są jedynymi budynkami pełniącymi funkcje społeczne, znajdującymi się na terenie miejscowości (w budynku szkoły odbywają się zebrania wiejskie; obiekt pełni także funkcję lokalu wyborczego dla wsi Lubinka).

Rysunek 21. Budynek OSP w Lubince i szkoły podstawowej w Lubince

Źródło: Pro Regio Consulting

5.1.3. Podobszar 3: Pleśna – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

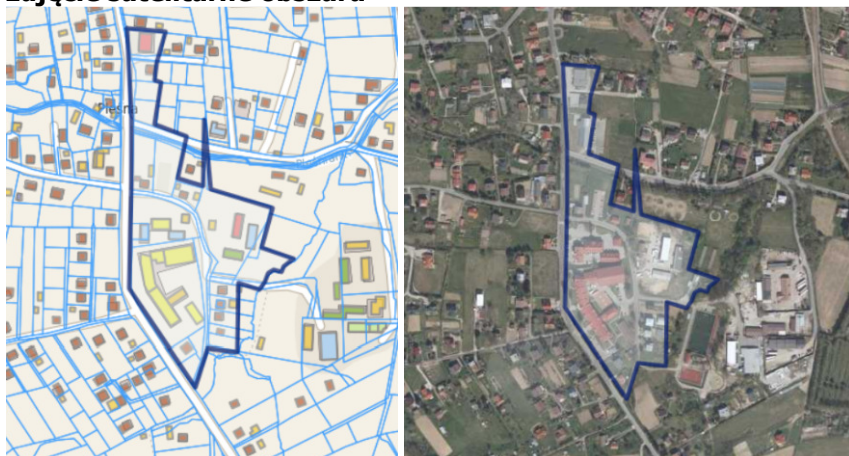
Tabela 13. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Pleśna

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Spoleczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża liczba mieszkańców korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej, w tym m.in. z powodu bezrobocia. 2. Duża liczba osób niepełnosprawnych i długotrwale chorych. 3. Relatywnie duża liczba osób korzystających ze wsparcia pomocy społecznej z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa. 4. Bardzo dużo osób zagrożonych ubóstwem. 5. Relatywnie duża liczba przestępstw. 6. Dużo zjawisk przestępczych o charakterze uszkodzenia mienia. 7. Relatywnie dużo wypadków komunikacyjnych. 8. Bardzo niska aktywność społeczna (mierzona aktywnością w wyborach). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża aktywność czytelnicza mieszkańców. 2. Aktywnie działające NGO (OSP, UKS, Caritas, Akcja Katolicka). 3. Miejscowość jest „stolicą” gminy, co daje jej większe szanse na lepszy rozwój infrastruktury. 4. Dobre relacje/więzi społeczne.
Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża liczba starszych budynków, co przekłada się na ich stan techniczny. 2. Coraz mniejsze więzi społeczne (dużo mieszkańców napływowych, brak integracji środowiska). 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki wskaźnik skanalizowania obszaru. 2. Dostęp do wodociągu komunalnego dla większości mieszkańców obszaru. 3. Dobrze rozwinięta przedsiębiorczość. 4. Dobre skomunikowanie z Tarnowem. 5. Zwarte, dobrze zagospodarowane centrum miejscowości. 6. Rozwinięta infrastruktura opieki nad dzieckiem (przedszkole). 7. Rozwinięta infrastruktura sportowo-rekreacyjna. 8. Dobrze rozwinięta sieć internetowa (światłowód).

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszar **Pleśna – Centrum** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **sołectwo Pleśna**, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji.

Rysunek 22. Podobszar rewitalizacji *Pleśna – Centrum* z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o System Informacji Przestrzennej Gminy Pleśna

Tabela 14. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji Pleśna – Centrum

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Coraz słabiej znamy naszych sąsiadów (dużo ludzi przyjezdnych). 2. Trudno znaleźć pracę. 3. Niska aktywność mieszkańców. 4. Rosnące ubóstwo. 5. Nie ma miejsc do spędzania wolnego czasu, bardzo brakuje kawiarni lub restauracji, albo świetlicy wiejskiej. 6. Nie czujemy się bezpiecznie. 7. Zdarzają się akty chuligaństwa i wandalizmu oraz agresywne zachowania osób nietrzeźwych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zaniedbane, brzydkie, opuszczone budynki. 2. Kiedyś była restauracja, teraz stoi pusta. 3. Przez obszar przechodzi droga powiatowa, duże niebezpieczeństwo. 4. Zanieczyszczone powietrze.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 281/8, 281/10, 281/11, 282/20, 282/21, 283/1, 282/14, 282/15, 282/16, 283/2, 284/1, 285/1, 285/2, 286/1, 286/2, 318/1, 319/10, 319/8, 319/9, 319/11, 319/12, 349, 350/1, 350/2, 351, 378/1, 378/2, 378/3, 379/1, 380/3, 380/4, 381/1, 382/3, 847, jednostka ewidencyjna Pleśna, obręb Pleśna;

Powierzchnia podobszaru: 6,21 ha;

Ludność podobszaru: 27 osoby;

Opis podobszaru: obszar stanowiący ściśle centrum miejscowości Pleśna. Charakteryzuje się bardzo zróżnicowanym zagospodarowaniem przestrzennym, które nie sprzyja skupianiu wszystkich ważnych funkcji w jednym miejscu i nie buduje spójnego obrazu miejscowości. Na obszarze dominują budynki mieszkalne, sporadycznie także gospodarcze oraz obiekty o charakterze publicznym i gospodarczym.

Obok funkcjonujących, ważnych obiektów dla całej społeczności gminy, takich jak: UG Pleśna, Centrum Kultury, Biblioteka Publiczna, gimnazjum, hala sportowa i szkoła podstawowa, znajdują się także pustostany (np. budynek dawnej restauracji „Rotunda”), wokół których dodatkowo zaniedbana jest przestrzeń publiczna. Budynek dawnej restauracji „Rotunda” jest obecnie nieczynny i ulega szybkiej degradacji, potęgowanej faktem, iż jego okolice (szczególnie zaplecze budynku) jest tradycyjnym miejscem spotkań ludzi spożywających w tym miejscu alkohol i niszczących zarówno sam budynek, jak i jego otoczenie. Budynek ten i przestrzeń wokół niego funkcjonuje w świadomości mieszkańców głównie jako miejsce spożywania alkoholu i permanentnych bójek - konieczna jest zmiana sposobu zagospodarowania i postrzegania tego miejsca, położonego w najbardziej ścisłym centrum miejscowości.

Podobny nieład panuje wokół budynku dawnej spółdzielni GS (obecnie własność prywatna), a także ulokowanego w centrum miejscowości punktu zbiórki odpadów komunalnych.

Z kolei część budynków, w tym publicznych, wymaga modernizacji i poszerzenia ich funkcji. Przykładem jest tutaj budynek Centrum Kultury, który wymaga modernizacji i dostosowania do

zgłaszanych potrzeb lokalnej społeczności. Gruntowna modernizacja budynku umożliwiłaby bowiem zwiększenie zarówno oferty, jak i dostępności zajęć dedykowanych mieszkańcom całej gminy i turystom oraz poprawiłaby dostęp do tych obiektów (głównie osobom niepełnosprawnym i starszym).

W pobliżu podobszaru rewitalizacji znajdują się także dwa większe przedsiębiorstwa, które z jednej strony dają zatrudnienie miejscowej ludności, z drugiej stanowią realne zagrożenie. Specyfika firm (fabryka okien, firma transportowa, skład materiałów budowlanych) sprawia, iż dla ich prawidłowego funkcjonowania konieczny jest transport materiałów i towarów odbywający się z wykorzystaniem samochodów ciężarowych, w tym TIRów. Ruch ten odbywa się wąskimi uliczkami, także w pobliżu szkoły, placu zabaw i miejscowego „Orlika”, stanowiąc realne zagrożenie dla dzieci i młodzieży, a także obniżając komfort zamieszkania w tym rejonie (hałas, spaliny, drgania). Ponadto w rejonie placu zabawa i na samym placu odnotowuje się liczne zgłoszenia o osobach spożywających alkohol.

Stan ten wymaga podjęcia pilnych działań, których celem będzie kompleksowe zagospodarowanie przestrzeni publicznej wraz z nadaniem nowych funkcji obiektom obecnie niszczącym.

Dużym zagrożeniem na obszarze jest przebiegająca przez jego środek droga powiatowa o znacznym natężeniu ruchu samochodów osobowych i ciężarowych, a także (szczególnie w weekendy) głośnych motorów i quadów. Ponieważ przy drodze tej zlokalizowane są instytucje użytku publicznego (m.in. szkoła, urząd gminy, centrum kultury) duże natężenie ruchu stanowi realne zagrożenie dla mieszkańców.

Elementem obniżającym jakość życia na obszarze są wałęsające się psy, a także zanieczyszczenie powietrza powodowane nagminnym paleniem śmieci w domowych instalacjach grzewczych.

Z kolei istotnym deficytem na obszarze, ale także w skali całej gminy, jest brak miejsca, w którym lokalni rolnicy i wytwórcy żywności mogliby sprzedawać swoje produkty.

W sąsiedztwie obszaru rewitalizacji znajduje się placówka banku, na którą w tym roku napadnięto (próba wysadzenia bankomatu).

Rysunek 23. Zagospodarowanie przestrzeni publicznej w centrum Pleśnej – parking, budynek Gminnej Spółdzielni, budynek Urzędu Gminy i CKSiP

Źródło: Pro Regio Consulting

5.1.4. Podobszar 4: Łowczówek – Relax

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 15. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Łowczówek

Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki wskaźnik obciążenia demograficznego. 2. Bardzo trudne warunki życia spowodowane licznymi osuwiskami (zniszczone domy, konieczność przesiedleń itp.). 3. Niska aktywność społeczna (znikoma liczba NGO oraz mniejszy od średniej dla Gminy udział w wyborach). 4. Bójki i rozboje na podupadającym terenie po Relaxie. 5. Brak terenów rekreacyjnych. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski wskaźnik osób korzystających z pomocy społecznej. 2. Duża aktywność czytelnicza mieszkańców. 3. Niski wskaźnik ubóstwa. 4. Niski wskaźnik przestępczości. 5. Dobre relacje/więzi społeczne.

Pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno- funkcjonalne)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Największy w skali gminy procent obszaru zagrożony osuwiskami. 2. Zagrożenie wystąpienia powodzi (brak wałów przeciwpowodziowych). 3. Obiekty zdegradowane, ważne dla lokalnej społeczności, które podupadły i utraciły swoje funkcje. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wysoki wskaźnik skanalizowania obszaru. 2. Rozwiązany problem azbestu. 3. Dobre skomunikowanie sołectwa z centrum gminy i Tarnowem. 4. Dobry dostęp do Internetu.
--	---	---

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszar **Łowczówek – Relax** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **sołectwo Łowczówek**, a także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji.

Rysunek 24. Podobszar rewitalizacji **Łowczówek – Relax** z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o System Informacji Przestrzennej Gminy Pleśna

Tabela 16. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji Łowczówek – Relax

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzenno-funkcjonalne)
<ol style="list-style-type: none"> 1. Zdarzają się akty chuligaństwa i wandalizmu szczególnie w budynku dawnego Relaxu. 2. Kiedyś Relax był miejscem spotkań, rekreacji, a teraz nie mamy takiego miejsca. 3. Coraz słabiej znamy naszych sąsiadów (ludzie nie chcą już się integrować i robić coś razem). 4. Nie czujemy się bezpiecznie. 5. Nie mamy się gdzie spotykać. 6. Nie ma miejsc do spędzania wolnego czasu. 7. Coraz więcej młodych ludzi wyjeżdża do większych miast. 8. Rośnie liczba osób starszych, które nie mają zapewnionej opieki. 9. Brak pracy. 10. Miejsce niebezpieczne, zdarzają się osoby pijące alkohol w przestrzeni publicznej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Dużo zaniedbanych, brzydkich, opuszczonych budynków. 2. Niebezpiecznie na obszarze dawnego Relaxu – zawalenie. 3. Relax – był miejscem ściągającym ludzi z okolicznych miejscowości, a nam dawał pracę. 4. Jest brudno.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty, badania fokusowe)

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działkach nr: 198/1, 122/1, 122/2, 122/3, 122/4, 122/5, 122/10, 120/11, 120/12, 122/11, 37/2, 198/2, 145/1, 146, 144/10, 143/3, 500, 141, 142, 147/8, 147/19, 147/21, 147/20, 143/4, 143/5, 147/22, 143/7, 143/8, 143/9, 143/6, 166/4, 144/12, 147/23, 166/8, 144/8, 144/15, 144/11, 144/13, 144/14, 166/12, 166/9, 167, 168, 166/7, 167/2, 166/1, 167/1, 169, 165/1, 165/2, 164, 163, 162, 172/39, 172/26, 172/23, 172/19, 172/20, 172/13, 172/14, 172/15, 172/44, 172/9, 172/8, 172/7, 172/6, 172/5, 172/4, 172/3, 172/39, 147/18, 147/16 jednostka ewidencyjna Pleśna, obręb Łowczówek.

Powierzchnia podobszaru: 21,69 ha.

Ludność podobszaru: 109 osób.

Opis podobszaru: obszar położony przy drodze gminnej relacji Pleśna – Piotrkowice (w gm. Tuchów). Wśród zabudowy przeważają budynki mieszkalne, sporadycznie także zabudowania gospodarcze. Charakterystycznym elementem dla obszaru jest znaczna liczba domów letniskowych, wykorzystywanych sporadycznie przez ich właścicieli. To z kolei powoduje, iż w sposób nagminny są one okradane. Na relatywnie niewielkim obszarze zlokalizowanych jest kilka opuszczonych i niszczących od lat budynków mieszkalnych, co potwierdza niską jakość życia na obszarze, który dotknięty jest zauważalnymi procesami migracyjnymi.

Na obszarze brak sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, a cały teren ma charakter osuwiskowy. Estetykę obszaru pogarsza funkcjonujący tu punkt selektywnej zbiórki odpadów, z którego odpady roznoszone są po okolicy.

Najbardziej znanym miejscem na obszarze rewitalizacji jest teren i obiekty po dawnym ośrodku Relax, miejscu wypoczynku dla mieszkańców Pleśnej i subregionu tarnowskiego w latach 70. ubiegłego wieku. Obecnie nieczynny, popadający od lat 90. w ruinę. Zarówno teren jak i zabudowania są bardzo zniszczone i nie nadają się obecnie do użytkowania. Sposób wykorzystania obszaru w znaczący sposób wpływa także na rosnące zagrożenie dla mieszkańców. W zdewastowanych budynkach gromadzą się osoby spożywające alkohol, dochodzi tu do szeregu zachowań patologicznych – które przenoszą się także poza obszar obiektu.

Po drugiej stronie drogi, na przeciwko byłego ośrodka Relax znajduje się tereny sportowo-rekreacyjne, w tym boisko należące do LKS Pogórze.

Z kolei zapora w rejonie boiska jest miejscem zwyczajowych spotkań miejscowej młodzieży spożywającej tu alkohol i zachowującej się bardzo głośno. Powoduje to oczywiste poczucie zagrożenia i dyskomfortu u mieszkańców okolicznych domów.

Na drodze gminnej przebiegającej przez obszar często bardzo szybko jeżdżą głośne motocykle i quady, które rozjeżdżają pola stanowiące własność prywatną. Działki położone bliżej rzeki są zalewane podczas wylewów rzeki Białej.

Rysunek 25. Zdegradowany teren i obiekt byłego ośrodka Relax

Źródło: Urząd Gminy w Pleśnej

5.1.5. Podobszar 5: Janowice – Centrum

Diagnoza przeprowadzona w rozdziale 4, wsparta wynikami warsztatów oraz analizą ankiet zbieranych w trakcie konsultacji społecznych wskazuje na następujące deficyty i potencjały obszaru i jego otoczenia:

Tabela 17. Kluczowe zjawiska – negatywne i potencjały na obszarze Janowice

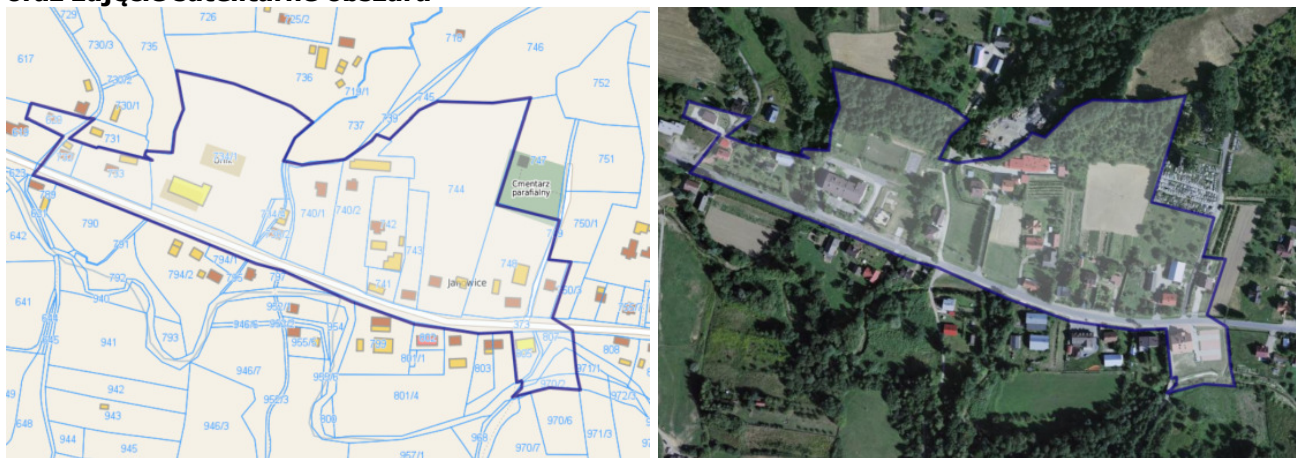
Kluczowe zjawiska	Negatywne	Potencjały
Społeczne	<ol style="list-style-type: none"> 1. Relatywnie duża liczba osób korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej z powodu niepełnosprawności. 2. Relatywnie duża liczba osób korzystająca ze wsparcia pomocy społecznej z powodu wielodzietności. 3. Ponadprzeciętna liczba przestępstw na obszarze (w tym kradzieży). 4. Wypadki drogowe. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Duża aktywność czytelnicza mieszkańców. 2. Aktywni mieszkańcy. 3. Dobre relacje/więzi społeczne.
Pozostałe (w tym)	<ol style="list-style-type: none"> 1. Niski wskaźnik rozwoju przedsiębiorczości. 2. Brak infrastruktury kanalizacyjnej. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwiązany problem azbestu. 2. Zwarte centrum miejscowości.

gospodarcze, środowiskowe, przestrzennie-funkcjonalne)	3. Słabo rozwinięta infrastruktura wodociągowa. 4. Duża liczba starszych budynków, co przekłada się na ich stan techniczny. 5. Wysoki procent terenów osuwiskowych. 6. Występujące obszary zdegradowane o charakterze przemysłowym (żwirowiska). 7. Niewystraszająca infrastruktura teleinformatyczna.	3. Dobrze rozwinięta infrastruktura kultury.
--	--	--

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Jednocześnie podobszar **Janowice – Centrum** wskazany jako rewitalizowany charakteryzuje się największymi deficytami na obszarze zdegradowanym: **Janowice**, ale także stwarza realną możliwość kreowania pozytywnych zmian, które wpłyną zarówno na poprawę sytuacji na tym terenie, jak również będą pozytywnie oddziaływać na cały obszar rewitalizacji.

Rysunek 26. Podobszar rewitalizacji Janowice – Centrum z uwzględnieniem działek (1:3 000) oraz zdjęcie satelitarne obszaru

Źródło: Opracowanie własne w oparciu o System Informacji Przestrzennej Gminy Pleśna

Tabela 18. Przesłanki wyboru podobszaru rewitalizacji Janowice – Centrum

Aspekty społeczne	Aspekty pozostałe (w tym gospodarcze, środowiskowe, przestrzennie-funkcjonalne)
1. Trudno znaleźć pracę. 2. Nie czujemy się bezpiecznie (akty wandalizmu, wypadki). 3. Niska aktywność społeczna mieszkańców. 4. Ludzie uzależnieni są od pomocy społecznej. 5. Rośnie liczba osób ubogich i potrzebujących wsparcia. 6. Nie ma miejsca do uprawiania sportu i spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu. 7. Krótko czynna świetlica w szkole. 8. Mało atrakcyjne zajęcia dodatkowe dla dzieci i młodzieży („chcemy zajęć dla nas i z tego co jest dla nas interesujące”). 9. Obawiamy się osuwisk.	1. Budynek domu kultury stary i częściowo zniszczony. 2. Zniszczone budynki (m.in. agronomówka). 3. Brak dostępu do Internetu.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych statystycznych oraz wyników konsultacji społecznych (ankiety, warsztaty)

Położenie podobszaru: obszar zlokalizowany na działce nr: 373, 576/2, 576/3, 620, 704/1, 719/3, 719/4, 732, 733, 734/1, 734/3, 734/4, 738/1, 738/2, 739, 740/1, 740/2, 741, 742, 743, 744, 748, 749, 750/2, 805, 807, 970/1, 970/2, jednostka ewidencyjna Pleśna, obręb Janowice.

Powierzchnia podobszaru: 11,24 ha.

Ludność podobszaru: 47 osób.

Opis podobszaru: obszar położony w centrum, znajduje się szkoła podstawowa z placem zabaw i boiskiem, dom kultury wraz z biblioteką i domem strażaka, poczta, punkt apteczny, punkt selektywnej zbiórki odpadów, agronomówka (z mieszkaniami socjalnymi).

Jest to obszar o dużym znaczeniu dla lokalnej społeczności, zaś stan infrastruktury społeczno-kulturalnej, która znajduje się na obszarze jest zły. Dom Kultury wymaga remontu, budynek agronomówki jest zdegradowany, zaś szkoła wymaga budowy infrastruktury sportowej (sala

gimnastyczna). Obiekty te są ważne dla lokalnej społeczności i tworzą zarówno wizerunek miejscowości, jak i są ważnym miejscem integracji lokalnej społeczności, a ich remont daje nadzieję na powstrzymanie negatywnych procesów społecznych, w tym migracji ludzi młodych.

Rysunek 27. Remiza wraz z zagospodarowaniem teru wokół budynku

Źródło: Pro Regio Consulting